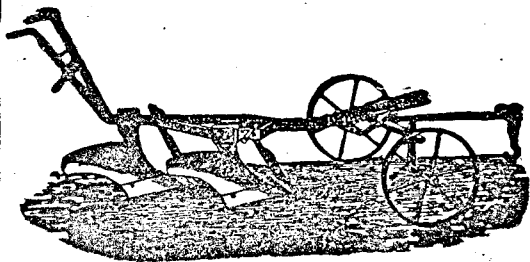

ERDÉLYI GAZDA

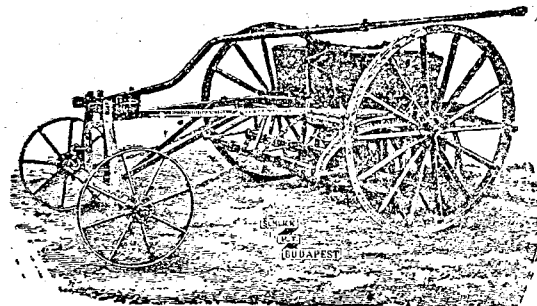

AZ

„ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET“

VÉDNÖKSÉGE ÉS FELÜGYELETE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYRÉSZI

Telefon!

MEZŐGAZDASÁGI ÉS HÁZTARTÁSI

Telefon!

ÁLLANDÓ GÉP- ÉS ESZKÖZ-KIÁLLITÁS

➡ Ez év márczius 10-én megnyílik ➡

és nyitva lesz október 31-ig mindennap!

A kiállítás célja:

az erdélyi részek gazdaközönségének mindennemű mezőgazdasági és háztartási gép- és eszközszükséglete beszerzésénél való támogatása, tájékozása, a szolid cégekkel közvetlen kapcsolat létesítése s a személyes megtekintés útján való rendelés által a csalódások elkerülésének előmozdítása. A mezőgazdasági háziipari készítmények értékesítésének elősegítése.

A kiállítás tárgyai:

- Mindennemű mezőgazdasági gépek : **Ekék, vetőgépek, boronák, hengerek; kapáló, kaszáló és aratógépek; cséplőgépek, rosták, osztályozók, sulymérők; malomszerkezetek; rétöntözési, talajjavítási, állattenyésztési, tejgazdasági, szőlő és borgazdasági, erdőszeti, gyümölcsészeti, kertészeti, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési, halászati és más gazd. mellékágazati gépek, felszerelések, eszközök és anyagok**
- Háztartási gépek és eszközök. (576.)
- Mezőgazdasági házi ipari készítmények.

==== A kiállítók elsőrangu, szolid gyárak és készítők! ====

➡ A KIÁLLITÁSI IRODA A LÁTOGATÓ GAZDAKÖZÖNSÉG ESETLEGES MEGRENDELÉSEIT OTT A HELYSZINÉN FÖLVESZI ÉS AZONNAL A KIÁLLITÓ CZÉGHEZ JUTTATJA! ➡

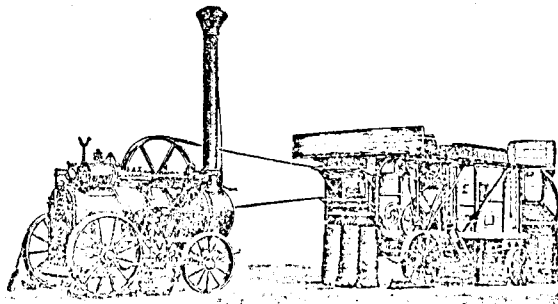
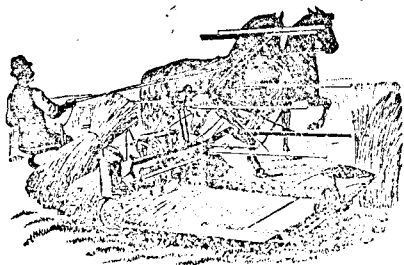
Az „E. G. E.“ tagjai és az „Erdélyi Gazda“ előfizetői a legolcsóbb árakból is engedményekben részesülnek.

Bővebb felvilágosítást ad kívánatra

az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala
és az „Erdélyi Gazda“ szerkesztősége

Kolozsvártt,

Deák Ferencz-u. 11. sz.

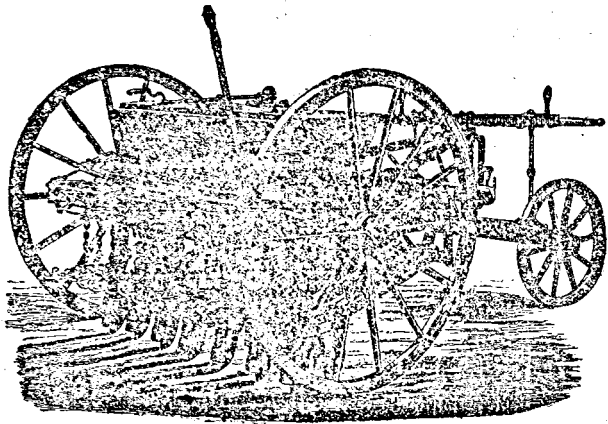
Telefon!

Telefon!

Tavaszi idény.

1900. párisi kiállítás jury-tagja:

Tavaszi idény.

Kühne E.

gazdasági gépgyára

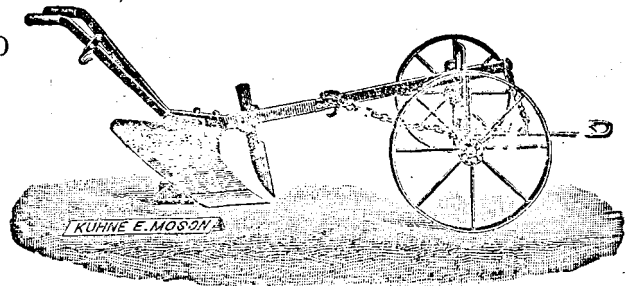
Mosonban.

(Alakult 1856.)

Ajánlja a jelenlegi idényre: SACK-rendszerű ekéit, 2—3-vasú ekéket legjobb kivitelben, LAACKE-féle híres szántótöld- és rétboronát, hengereit és extirpátorokat.

Hirneves sorvetőit:

(590.)

„Hungaria Drill“ meritő-rendszer sík vidékre,
„Mosoni Drill“ toló-vetőrendszer hegyes vidékre.

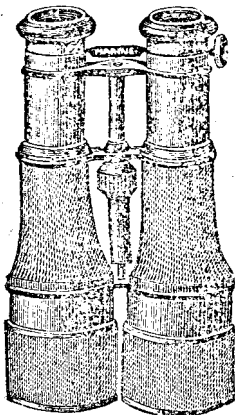
Főraktár: BUDAPEST, VI. kerület, Váci-körút 57/a. szám.

CALDERONI ÉS TÁRSA, Budapest,

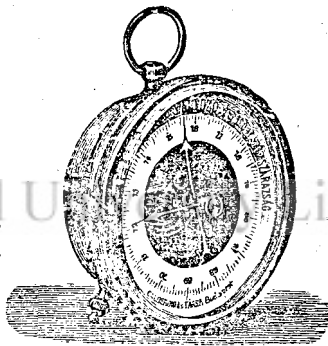
IV., Váci-utca 30. szám.

IV., Kis-Hid-utca 8. szám.

Gazdaságokban nélkülözhetetlen műszerek.

Aneroid légsúlymérők középfinom és finom művezetettel, Higanylegsúlymérők, Maximal-minimalhőmérők, melyen leolvasható a volt leghidegebb és legmelegebb, valamint a jelen hőfok, Mérőláncok rectificációval, Aczél-mérőszallagok vaskereszten, Szőgtűző korong, Üvegház-hőmérő, Fagyjelző-hőmérők, Zivatarjelső-hőmérők, Szoba-hőmérők, Kazal-hőmérők, Pincze-hőmérők széles beosztással, Melegágy-hőmérők, Keverék-hőmérők, Burgonya mérleg, Esőmérők mérőhengerrel, Hygrometer (nedvmérő), Lambrecht-féle nedvmérő, Hitelesített szeszmérők, Hitelesített cukormérők, Kappeler-féle tejmérők, Soxhlet-féle tejmérő hőmérővel, Wagner-féle bormérő üvegből, Alambic Salleron készülék, a bor szesztartalmának meghatározására, Szög-

tükrök, Táborig, mezei és színházi látcsövek, Fényképezési készülékek, Legujabb Zeiss-féle távcsövek, Szemüvegek és orrcsüptetők.

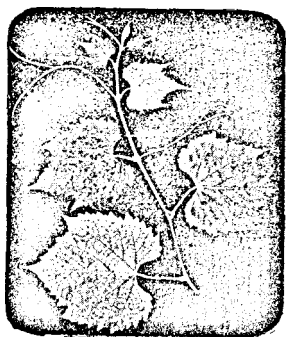
(593.)

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

„Diadal“
Zab-Vetőmag

eladó:
Deutsch Adolf
terménykereskedőnél
Gyulafehérvár.

A zab ára q.-ként ab Nagy-Szeben:
12 korona. Minta megtekinthető és szivességből a rendelés is közvetítettik e lap kiadóhivatalánál. (Kolozsvár, Deák F.-u. 11. sz.) (578.)

Rácz György

nagybirtokos

Folánföldi szőlőtelepén és kertészetében

KULA (Bács megye).

Mélyen leszállított áron kaphatók szokványminőségű szőlőoltványok amerikai öntermő Riparia Portalis és Rupestris Monticola amerikai, végre európai

vesszők, azután gyümölcsfák, alma és körte vadonczok, ut-széli fák, gleditsia és a legellentállóbb, legkitünőbb élősvény

Maclura aurentiaca

Árjegyzéket küld az intézőség. (580.)

Tölgymakk

nemkülönben mindenféle erdészeti fa cserje és gyümölcsmagot ajánl a
MAGY. MAGPERGETŐ GYÁR
Faragó Béla Zala-Egerszegen;
minden kiállításon kitüntetve, legutóbb
Párisban ezüst éremmel.

Árjegyzék bérmentve. (582)

Eladó

Magcsiráztató 12-féle magra.

Ára 15 korona.

Bővebbet a kiadóban.

Elsőrangú műkiállítás. (366.)

VILÁG PANORÁMA

KOLOZSVÁR, R. k. status-palota.

Belépő díj: 20 kr., gyermekjegy: 10 kr.

Nyitva van mindennap

dél előtt 9-től, este 10 óráig.

* Minden hétre új műsorozat.

Ezen a héten:

SPANYOLORSZÁG,
Granada és Cadiz kikötő.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
A székelyföldi erdei legeltetések. (Év.)	113
Talajkimerülés. I. Várady Géza	114
A gyakorlás alapelve az állattenyésztésben. VI. Kleinkauf György	116
Német hang a magyar ökörről. Monostori Károly	116
Tárca:	
A klimatikus viszonyokról. III. Nagy Imre.	114
Kisebb szakközlemények	
117	
Irodalmi szemle:	
Külföldi lapokból. É. E.	117
Kormányintézkedések	
118	
Vegyes közlemények	
118	
Üzlet, forgalom:	
120	
Szerkesztői üzenetek	
120	
Hirdetések.	

Jobb és

megbízhatóbb

magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minőket

27 év óta

Mauthner

Ödön

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI., Andrassy-ut 23. sz.

szállit. (28.)

A székelyföldi erdei legeltetések.

A székelyek sokat megvitattott sanyaru helyzetének okai közül az erről folyt tárgyalásokon és hírlapi közleményekben sokat megösmertünk Hallottunk véleményeket, melyek magában a székely népben keresik a hibát, mások a háziipar lehanyaglásában és az igények aránytalan emelkedésében. megint mások a közlekedési eszközök hiányosságában vélik a kedvezőtlen állapot okait találni. És ha ezeket halljuk, valamit mindegyikből lehet akceptálni, mint a székely szegénység egyik okozójának egyik részét. De ha maguk ezek az okok egyenként előidézhetik is egy család, vagy talán egy községnek is a hanyatlását egész vidékeket, egész vármegyéket, az egész székelységet csak ezeknek az okoknak *összesége* volt képes abba a — mondhatnók — nyomorba dönteni, a miből kivergődni önerejük már alig, csak az állam és a társadalom összefogó segítségével lesznek képesek. És épen az, hogy ezeknek a bajoknak *összesége* okozza a székelység végtelenül kedvezőtlen állapotát, éppen az teszi lehetetlenné a bajoknak hamarjában, vagy rövid idő alatt való szanalását is.

Sem az államnak, sem a társadalomnak nincs hatalmában és képességében egyszerre mindazokat a bajokat orvosolni, melyek hol itt, hol ott, itt nagyobb mértékben, ott egyáltalában nem uralkodnak, és ha csak egyet orvosol, megmarad a maga teljességében a a rossz helyzet, mert egy másik vidéken, egy másik vármegyében talán az a baj nem is uralkodott, talán egy egész más ok hatott közre a kedvezőtlen helyzet előidézésére. Ne keressünk tehát egy általános okot az elszegényedésre és ne keressünk eo ipso egy univerzális orvosszert sem annak megszüntetésére. Mert általános ok nincs és nincs általános orvosszer sem. Hanem azok, a kik a nép körében élnek és a nép baját látják, a fájó seben tartásuk kezüket és arra keressenek orvososságot. Maguk között a székelyek között is a bajokban is sokszor egyáltalában nincs közösség és egy olyan akció, a mi az egyik résznek hasznára lenne, talán ártana a másik résznek.

Azért igyekezni kell a lokális bajokat orvosolni. Azért is, mert azokat könnyebben meg lehet állapítani, azért is, mert azokon könnyebben, kisebb eszközökkel. kevesebb áldozattal lehet segíteni. Ki állíthatná, hogy az erdei legeltetések tulságos korlátozása volna az egyetlen okozója a székely nép gazdasági nyomorúságának? És mégis a Székely Egyesület jár a leghelyesebb nyomon, mikor a földmivelésügyi ministertől azt kéri, hogy az erdei legeltetést az ediginél fokozottabb mértékben

engedje meg. A Székely Egyesületnek ez a Bedő Albert által fogalmazott föltérjesztését a maga egészében közöljük is az alábbiakban:

„Nagyméltóságu Földmivelésügyi Minister Ur!
Kegyelmes Urunk!

Egyesületünk számos tagjától és nevezetesen a székelyföldi érdekek több kiváló képviselőjétől arról értesültünk, hogy a Székelyföld lakosságának szarvasmarha-tenyésztése az utóbbi években a legeltethető területek lényeges megapadása következtében nagy nehézségekkel, érezhető megromlással és hátrányokkal küzd; elannyira, hogy a minden rendű igényeiben köztudomás szerint magát a legsanyarubb mértékig korlátozó székely népünk önfenntarthatásának lehetősége, a viszonyokat helyszini tapasztalatokból ismerők előtt, folytonosan aggodalmasabbá válik; és pedig oly mértékben, hogy a panaszokra méltán okot szolgáltató felette nehéz életviszonyok, a terheit különben megadással viselő, kitartóan szorgalmas és munkás székely népünket már-már az elcsüggedés és a kétség lejtőjére juttatja.

Ily körülmények között egyesületünk feladatából eredő kötelességünk, hogy részünkről is közbenjárjunk mindazokban az ügyekben, melyeknek körében teendő intézkedésekkel népünk, megélhetési viszonyainak javíthatása eszközölhető. Ilyen közelebbi és sürgős kérdés ezzel az alkalommal az erdőkben való legeltetés gyakorolhatóságának lehető fokozása.

A székely községek földmives lakosságának, mint hegyvidéki népnek, köztudomás szerint, egyik leglényegesebb jövedelmi forrását az állattenyésztés és ezzel kapcsolatosan a házi szükségletre megkívántató tej képezi. Az utóbbi években azonban az erdőkben való legeltetésnek, a multhatatlanul szükséges mértéknél nagyobb mértékben történt korlátozása, a szarvasmarha legeltetésnek lehetőségét annyira leszoritotta, hogy ennek következtében az állattenyésztés tetemes hátrányokat szenved. Jóllehet, hogy a székely vármegyék sok községében jelentékenyebb terjedelmű olyan erdők vannak, a melyek az erdőtörvényben megszabott feltételek szem előtt tartása mellett legeltethetők volnának s mint erre a célra is felhasználták a marhatenyésztés előmozdítása által a székelyföld lakosságának megélhetésére felettébb szükséges és hasznos szolgáltatást tehetnének, valamint igen jelentékenyek az olyan erdők is melyek általában mint legelőerdők a legeltetési szükségletek kielégítésére lennének használandók.

A Székelyföld földmivelési és közigazgatási életének mindenik ágazatában sürgős segítyt igénylő állapotok megváltoztatására szükséges intézkedések között egyik leglényegesebb

Legmegbízhatóbb vetőmagvak

beszerzésére ajánljuk a

Magyar Merőgardák Szövetkezetét
Budapest V alkotmányutca 31

sebb a marhatenyésztés érdekeinek hatható-sabb felkarolása lévén, mély tisztelettel fordulunk nagyméltóságodhoz, kinek bölcs és hasznos intézkedései a magyar földmivelő nép javára minden irányban gondos figyelemmel terjednek ki, hogy a székely nép érdekeinek üdvös előmozdítása végett kegyesen intézkedni méltóztatnék az iránt, hogy az erdészeti szolgálat terén működő helyszíni tisztviselő urak a székely községek és közbirtokosságok erdőségeinél kiváló gondot fordítsanak arra, hogy mindazokban az erdőkben, a melyekben a legeltetés megengedhető, vagy a melyek általában jövőre mint legelőerdők kezelhetők, a legeltetés megengedtessek, s illetve a birtokosok szükségleteire való tekintettel legelő-erdőkbe változtassanak át.

Nem akarjuk kétségbe vonni Nagyméltóságod előtt, hogy a kérelmünk tárgyát képező erdei legeltetések kérdésében fatermelési szempontból az eddig követett eljárás megokolható lehet. De azért mégis abban a meggyőződésben él egyesületünk, hogy Excellentiád is bizonyára egészen célszerűnek ismeri azt, ha a jövő érdekében szükséges áldozatok nem teljes súlyosságukkal, de a megélhetés viszonyai arányban álló mértékkel nehezdednek a jelen korszakban élő nemzedékre, s ha ennek életfentartására való tekintettel hosszabb időre kiterjedőleg éretik el az a kitűzött cél, mely az egyedüli erdőgazdasági szempontot tekintve kívánatos lehet. Ugyanezért azzal az alázatos kéréssel járulunk Excellentiád elé, hogy a székelyföldi erdőknél a legeltetés tulságos megszorításának alkalmazását jövőre mellőzni s a bölcs vezetése alatt működő erdészeti tisztviselő urakat figyelmeztetni méltóztatnék, hogy székely népünknek az erdei legeltetést a mulhatatlanul szükséges törvényes követelmények szem előtt tartásával ugyan, de a mindennapi megélhetésre szükséges segély alkalmazása végett az eddiginél fokozottabb mértékben engedjék meg s ebből a célból a királyi erdő-

felügyelő urakat és az illető erdőhivatalokat kegyesen és mielőbb arra is utasítani méltóztatnék, hogy az erdei legeltetések gyakorolhatóságának megfelelő kiterjedése iránt a községek s illetve az érdekelt birtokosok meghallgatása mellett újabb helyszíni adatokat szerezzenek be s jelöljék ki mindazokat az erdőket, melyekben a birtokos kívánata esetében a legelőerdő-üzem berendezhető s illetve a melyekben a legeltetés most ugyan nem gyakoroltatik, de jövőre annak gyakorlása teljesíthető.

Mély tisztelettel maradván a Székely Egyesület nevében Budapest, 1901. január hó 15.

Dr. Bedő Albert,
a Székely Egyesület elnöke.

Ez a helyes nyom. Bajok ebben az egész világra nézve olyan válságos mostani időben mindenütt vannak. És az igazi bajokat lehet gyógyítani, ha egyszer tudjuk, hogy hol is a baj. De a magát mindjárt halálos betegnek képzelő hipokondrikust gyógykezelti csak sarlatán módon lehet. (éő.)

Talajkimerülés.

Gazdák között a talajkimerülés sokszor szóbeszéd tárgyát képezi. Főleg a hol valamely földbirtok bérbeadásáról s egyáltalán bérleti kezelésről van szó, ott a „föld zsirja” teljes kiaknázásának, a talaj kizsárolásának kérdése elmaradhatlanul mindig szóba jön s annak megakadályozására irányuló megfelelő intézkedéseknek, célhoz vezető kikötéseknek a bér szerződésbe felvétele nem kis gondot okoz a bérbeadónak. De általánosságban is, a nemzeti vagyon, a közvagyonosodás szempontjából mérlegelve a dolgot, annyira nagy horderejű kérdés ez, hogy épen nem lehet érdektelen annak lényegével, mibenlétével e helyen behatóan foglalkoznunk.

A talaj termőképessége első sorban attól függ, hogy a növényi tápanyagok minő meny-

nyiségben, minő alakban foglaltatnak valamely talajban. Ezen alapfeltétel körül csoportosulnak azután a többi tényezők, a talaj előnyös vagy előnytelen tulajdonságai, a melyek a növényi tápanyagok érvényesítésénél igen fontos szerepet játszanak, a mennyiben azoknak előnyös módzatokban jelenléte a termőképességet fokozni — kedvezőtlen behatásokban jelentkezőse ugyanazt csökkenteni képes. Ezen itt említett talajtulajdonságokat természetük, befolyásoló képességük szerint minden intelligens gazdának ismernie kell. Epen ez okból azokra bővebben kiterjeszkedni fölöslegesnek tartom. Legyen elég annyit fölemlítenem, hogy a növényi tápanyagok mennyileges és minőleges jelenléte és a talajtulajdonok jelentkezése szerint a termőképesség különböző fokozatait ismerjük. Ezekhez képest lehet a talaj terméketlen, sovány, termékeny avagy bőtermő.

A talaj-kimerülés kérdésének súlypontját a növényi tápanyagok mennyisége, alakja, mikénti felhasználása képezi s ez okból a tárgy beható megvilágítása céljából szükségesnek tartom ez irányban részletesebb fejtegetésekbe bocsátkozni.

A növények testének felépítéséhez szükséges anyagok a talajban két csoportra felosztva foglalnak helyet. Az egyik jelentékenyen kisebb csoport magában foglalja azon tápanyagokat, a melyek olyan alakban és minőségben vannak, olyan vegyületeket képeznek, hogy a növények által azonnal felvehető, feldolgozható s így tehát a természet célját képező értékes növényi termények előállítására alkalmas állapotban vannak jelen. Ezek a késznövényi tápanyagok. A másik csoport egy — mondhatni — kiszámíthatatlan természetű anyagkészletet tartalmaz, melyben azonban az egyes anyagok nincsenek olyan állapotban, hogy a növények táplálékul szolgálhassanak, de részint bizonyos természeti tényezők állandó behatása következtében, ré-

TÁRCA.

A klimatikus viszonyokról.

Irta: Nagy Imre.

II. Az erdőknek befolyása az égáljra.

2. *Fizikai hatás.* Beható észleletek szerint azonos tartalmu esőből körülbelül egy hatod részzel több víz esik a fátlan térségen közvetlenül a földre, mint erdőkben, mert itt a fák ágai s levelei is fölfogják egy részét. De nagy különbség van hatásában; mert míg fátlan földön a víz gyorsan elpárolog, vagy lefut, addig az erdőkben a fák s a száraz levelek árnya megőrzi a nedvességet. Télen még ezen arány kedvezőbb az erdős vidékre, mert lombtalanok a fák; s így az egész vízmenyiség a földre hull. Pedig a téli nedvesség fontosabb a tenyésztésre nézve. Az erdők a hó elolvadását is lassítják s lehetővé teszik, hogy a lassan olvadó hó beszikkadjon a földbe; a helyett fátlan tereken a hó gyorsan olvad s lefut a völgybe; kevésbé termékenyíti a földet; ellenben tavaszi áradásokat vízmosásokat okoz. Másik hatása az erdőknek az, hogy a légáramlást a szeleket mérsékli; a fák tömege fentartja mozgásában a levegőt, tehát összenyomja s felemelkedni kényszeríti, mely a felső nyomás alá kerülve — kénytelen nedvességének egy részét leejteni. Ez tehát

újabb oka az esőnek. Az erdők sőt egyszerűbb fasorok is megvédik a mivelt földeket s gyümölcsösöket a szelek ellen. Lényeges befolyása van az erdőknek a viharokra s delezességre. Fás vidékeken ritkábbak s nem oly nagy mérvűek a viharok. Minthogy az erdők gyakoribb esőket idéznek elő, elvonnak a légkör által tartalmazott villanyból, mely fátlan vidékeken egy ponton győl össze, s rögtön s egyszerre tör ki. Főleg a jégesőkre látszanak az erdők döntő hatással lenni. Számos tapasztalati megfigyelés után kitűnt az, hogy a nagyobb erdőségek a jégtől általában mentve maradnak, s hogy a jégviharok sűrű erdő elől elvonulnak. Tapasztalat szerint a jégeső, a mint az erdők fölé érkezik a legtöbbször ottan megszűnik, de a mint a fátlan vidékre jut a jégeső újból megkezdődik s gyakran elveri a községek határát.

3. *Physiologiai hatása* az erdőknek a nedvesség felhasználása tekintetében lényeges, mert a víz egy részét felhasználják a fák tenyésztéséhez, de másrésztben leveleik által tetemes mennyiséget párologtatnak el, s a részben tett észleletek szerint az erdők kevesebb mennyiségű vizet használnak fel, mint hasonló területű fátlan mivelti hely. Be van bizonyítva, hogy a fenyőfa kiszáritja azon helyet, melybe ültetett s a mocsaras helyeket egészséges vidékké változtatja át. Azonban nem

állítható, hogy e jelenségek a levelek kipárolgásának tulajdonítandók, mert ha a fenyőnek tenyésztéséhez oly nagy vízmennyiségre volna szüksége, miként magyarázhatók, hogy a legszárazabb földön is óriásilag megnő? E jelenség hihetőleg annak tulajdonítandó, hogy a fenyő messzire kiterjeszti gyökereit s a földet mintegy csövekkel átjárja, s így a víznek behatolását s átszűrődését mozdítja elő.

4. *Mechanikai hatása* az erdőknek annyira szembevetendő, hogy megfoghatatlan mértékben lehetnek az emberek az iránt oly közönyösök s figyelmetlenek. Pedig nemcsak hazánkban, hanem mindenütt ellensége a nép az erdőknek; s a hol szerót teheti, ki is pusztítja. Erre vonatkozólag megbecsülhetetlen az újabb erdőtörvény szigorú intézkedései, a mi által lényegében az erdők indokolatlan letarolásai megszorítottak. — Az erdők gyökereikkel megkötve a földet, hegyszakadások, földmosások, zuhatagok képződésének csaknem egyetlen akadályai. Nemcsak a legmagasabb, de a középhegységekben is, valamint erősebb, vagy hirtelenebb záporosó a fátlan hegyoldalokról lemossa a földet s azt a völgybe hordja, s az így létrejött hegyszakadásokon, miket mindinkább kitágít, nagy köveket hengerít le s eltemeti a miveltés alatti földet a völgyben. Ez az erdő kipusztításának egyszerű következtése. Az erdészeti hatóságok által éven-

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részének állandó nagy raktára és javító műhelye. Árúért 5 évig felelek. (529.)

SÁRGA KRISTÓF

fehérnemű és vászonraktára,

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca (Belközép) 3. szám.

Valódi Linoleum és Cocos futószőnyeg. Dus választék divatos férfi- és női ingek, mindenféle szabású alsónadrágok, valódi francia fehér és színes len-batászt zsebkendőkből. Ferdinand Richter-féle Rumburgi-, Creás-, Irlandi és Hollandi lenvásznak. Francia satin, creton, oxford és madapolán ingszövetek és inghóterek. Mindennemű férfi, női és gyermek téli alsó ruhák. Nagy raktár szőnyeg, paplan, pokrócz és matrácokban. Elvállal kihazasítási vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik. (530.)

Valódi késmárki lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható. (531.)

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkákat, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

szint pedig emberi hozzájárulás által vegyi folyamatok előidézése után, fokozatos kifejlődés mellett valódi, vagyis kész növényi tápanyagokká átalakulhatnak. Ezek az u. n. nyers tápanyagok. Emeltett átalakulási folyamat szünet nélkül folyton működésben van, a melylyel a folyton fogyasztott kész növényi tápszerkészletet állandóan utánpótolni, kiegészíteni törekszik. Tehát ezen két különböző természetű tápanyagkészlet között szoros kapcsolat létezik, állandó szervi összefüggés áll fenn, mely a nyers anyagoknak kész tápanyagokká átváltozásában nyilvánul. Hogy ez így van, annak legerősebb bizonyítékát képezi azon termelési kísérlet, melyet a nemrégiben elhunyt tudós angol mezőgazda *Larves* végzett, kinek nagyértékű tudományos buvárlatairól legutóbb az „Erdélyi Gazda” is megemlékezett. 20 egymásután következő éven át termelt buzát ugyanazon talajon minden trágyázás nélkül s ennek eredménye az volt, hogy az első és utolsó év termése között majd semmi különbség sem volt észlelhető. Már pedig ha az évi termésekkel folyton és jelentékenyen apasztott kész tápanyag-készlet nyers anyagoknak állandó átalakulása által utánpótlásban nem részesült volna, az évi termésátlagok csökkenésének, esetleg végleges kimaradásának okvetlenül be kellett volna következnie. A nyers tápanyagok átalakulását bizonyítja az is, hogy a kimerülés kezdetleges jelenségeit mutató talajok egy vagy több évi „pihentetés” után minden trágya nélkül termelésre ismét alkalmasakká válnak. Sőt maga a fekete ugar lényege is abban áll, hogy a termelés abban hagyása mellett időt engedünk a nyers tápanyagok átváltoztatására. A talajnak ezen utánpótlási képességét és erőnek hívjuk, mely annál gazdagabb, annál kimeríthetlenebb, minél több kész növényi tápanyaggá átalakulható nyers anyagokat foglal magában, vagyis minél több ilyen anyagot tartalmaztak azon kőzetek, melyekből a talaj előállott.

Az „időjárás behatásai” általános elnevezéssel szoktuk jelölni azon tényezőket, melyek az általam nyers tápanyagoknak nevezett készlet átalakítását eszközlik s a melyek tulajdonképpen nem egyebek, mint a hőnek, víznek, oxigénnek, szénsavnak és a salétromsavnak egyenkénti és együttes behatásai. Ezen behatások, — mint az már fennebb is említve volt — állandóan tevékenységben vannak. Működésük mindazonáltal időhöz kötött, tehát korlátozott. Időhöz kötött annyiban, hogy az átalakítást eszközlő vegyi folyamatok kifejlődésére bizonyos időmennyiség szükségeltetik. Az emberi munkásság pedig hozzájárulhat ugyan bizonyos ténykedések által és pedig a fent elősorolt tényezők gyorsabb, behatóbb érvényre juttatása által ahhoz, hogy az átalakulás rövidebb idő alatt, fokozottabb mértékben menjen véghez, de az is csak bizonyos korlátok között érvényesülhet. És valóban örök csodálat tárgyát kell képezze a természet ezen igazán remek berendezkedése, melylyel nemcsak a talaj termőképességének kihasználásában határokat szab, hanem egyuttal más uton is gondoskodik a talajerők visszapótlásáról akkor, a midőn az anyaföld részére egy vagy más úton kimerülhetetlenül mindig visszaköveteli mindazt, a mit az méhéből az ember javára előállított. S ha ezen természetes, semmi módon le nem győzhető akadályok fenn nem állnának, a kapzsi emberiség már rég elfecsérelte volna a talaj összes termő erőt, úgy, hogy ma már nem lenne képes a találkozás nélkülözhetetlen anyagait előállítani. Hiszen maga a termelés nem egyéb, mint a természettel folytatott óriási örök küzdelem, melyben az ember törekvése — a termelés bölcső-korától a legújabb időkig — mindig az volt, hogy a természettől minél többet zsarolhasson. Az pedig nem enged jogaiból s a jövőddel épen nem törődő embert a maga módja szerint igyekezett észretéríteni, megtanítani annak az elvnek elfogadására, szigorú követésére, hogy: „jusson

is, de maradjon is.” Ma már ezt tudjuk és valljuk; követni is iparkodunk.

Miben áll tehát ezek után a talaj-kimerülés lényege?

Nem egyéb az, mint a növényi tápanyagok fokozott elvonása alapján a talaj termőképességének olyan mérvű csökkenése, hogy a termelési költségek már többet tesznek ki, mint a mennyi az előállított termés értéke. Bekövetkezhetik azon esetben, ha a gazda nem teljesítve a talaj iránti kötelességeit, kapzsiság és más emberi gyarlóságok által indítatva oly túlzott mértékben kivonja, elhasználja a talaj kész növényi tápanyagait, hogy azzal a nyers anyagok átváltozásából álló természetes utánpótlás lépést nem tarthat; elmulasztja ezen átváltozást előidéző tényezők munkásságát a hatalmában álló eszközök igénybevételével előmozdítani; elmulasztja kész növényi tápanyagok odavitele — rendszeres trágyázás által a talaj termőképességének fenntartásához hozzájárulni.

Ezek szerint tehát a kimerülés fogalma mindig a növényi tápanyagok első csoportjára vonatkozik, vagyis azon anyagokra, melyek a növények által felvehető alakban vannak s csak igen ritka esetben értendő a még át nem alakult, nyers tápanyagkészletre. Innen van az, hogy igen hosszú idő, talán évszázadok kellenek ahhoz, hogy a talajban a kimerülés olyan magas fokozata bekövetkezzék, a melyben az állandóan zsaroló termelés következtében a tápanyagok mindkét csoportja teljes elapadáshoz közeledik. Sőt ezek alapján azt mondhatjuk, hogy a szó teljes értelmében vett, abszolút kimerültség talán nem is létezik. Olyan talajt, a melyben — trágyázás nélkül — egyik-másik magasabb táp-igényekkel bíró kultur-növényt eredményesen termelni már nem lehet, ismerünk eleget, de olyat, a melynek tápanyagforrásai a folytonos termelés folytán annyira elapadtak volna, hogy az már semmiféle növényt se teremjen — olyat alig

ként közzétenni szokott jelenségek constatálják a befásítások hasznos voltát. A fásításokkal egyidejűleg az ilyen hegymosásokat helyenkint eltorlaszolja rőzsével és cölöpökkel, s a közökbe fácskákat ültetnek; a hatás azonnal észlelhető; a zuhatag ereje megtört az akadályokon, a köveket nem képes lehengeríteni a mélybe; s minél jobban megfogamzik az ültetvény, annál csendesebb patakka válik az előbbi áradat; s a szakadások megszűnnek.

Hogy az erdők hegyek oldalán s tetején megkötik a földet, s hogy ennél fogva az erdőknek kipusztítása a hegyeken, veszélyezteti a völgyeket, az oly kézzelfogható tény, mely iránt kétség fenn nem állhat. Idősebb emberek nálunknál s magunk is jól tudjuk, hogy a közelebbi évtizedek alatt mily nagy erdőterületek pusztítottak le, a gazdák eladták a fát, a kitűnő erdei humus buja kukorica s krumpli földekké alakítottatott át. Ennek következtében a záporosók folyvást lemosták a humust, s előbb köves talaj, majd a meztelen szikla jött napfényre, mint azt legtöbb erdőirtás oly szomorúan bizonyítja. Az erdők közegészségi szempontból is igen fontosak, mert a levegő tisztítására a mily haszonnal befolyhatnak, ép úgy lényeges az is, hogy onnan nyerhetni a legtisztább forrásvizet a vízvezetékhez, nem is említve azon számos ásványos forrást, a mi némely vidéknek valóságos

jóltevője. Az erdők nemzet-vagyont képeznek, s minden hazafinak érdekében áll, tőle kitelhető módon — azok fenntartása s a kipusztultaknak újboli befásítása iránt mindent megtenni. Habár nem a legfejlettebb is hazánk erdészeti ipara, de mégis jelentékeny azon 30—32 millió forint átlagos haszon, a mit erdei termékekért külföldről évenként emelkedő %-ban nyerünk.

III. Jóslatok az időjárásról s azok értéke.

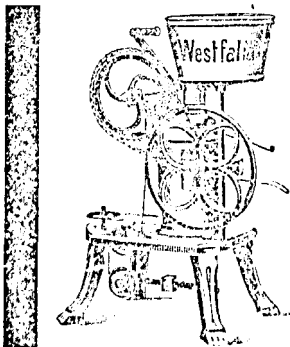
Az időjárás változékonysága egyike legkellemetlenebb eshetőségeknek, melyek a gazdálkodást érhetik s nem csoda, hogy az emberek régtől fogva azon voltak, hogy bizonyos időjárási szabályokat ismerjenek fel s állapítsanak meg. Számos időjóslatra vonatkozó közmondás és szabályzat forog a népnyelvén, melyek azonban sok esetben észszerű alappal nem bírván, bizottságot nem nyújthatnak, mi több, eredetök babona és jobbadán hangzatos szavakban gyakran a legnagyobb esztelenséget s ellenmondást rejtik.

A régiek sokáig azon hitben éltek, hogy a bolygó csillagok nem csak az egyes ember s egész népek sorsa fölött, hanem az időjárás napi és évi változásain is uralkodnak. A naptárak egyik fő lényegéül tekintetett a jövő évi időjárásnak a megjósolása. Hirneves lett ez egy irányban az ugynevezett „százesztendő” jövendőmondó, mely még jelenleg is hívókra

akad. Beosztása a nap és holdra van állapítva, melyeket e kalendarium keletkezése idejében a bolygók közé számítottak. Tudvalevőleg ma a földön kívül 7 jelentékeny és számos, azaz 300 kisebb bolygó van. A nyolc jelentékeny bolygó középtávolsága a naptól s keringési ideje a napkörül a következő:

	Több bolygók	Jegye	Köz távolság a naptól millió kilométerek	Keringési ideje	
				nap	év
1	Mercurius	☿	58	88	—
2	Vénus	♀	108	225	—
3	Tellus (Föld)	♁	148	365	—
4	Mars	♂	226	687	—
5	Jupiter	♃	773	—	12
6	Saturnus	♄	1417	—	29
7	Uranus	♅	2851	—	84
8	Neptunus	♆	4470	—	165

Naprendszerünkhöz tartozó bolygók közül némelyek sajátos színükről szabadszemmel is felismerhetők. Például a Venusz feltűnő ragyogással tündöklök, mint hajnal- vagy esti csillag. A Mars fénye vörös, míg Jupiter és Saturnus sárgásan ragyog. Uranus és Neptunus szabad szemmel nem látható. A naphoz legközelebb álló Mercur is igen nehezen ismerhető föl.

A legjobb tejfőző-gép a
„WESTFÁLIA” Separátor
GÁL BÉLA Budapest, V. Váci-körút 76.

Tejfőző-gépek, Vajköpülő-gépek, Vajgyúró-gépek, Tejgazdasági eszközök, Tejszállító kannák stb.

Telefon 12—41. Árjegyzékek díjtalanul és bérmentve küldetnek.

tudunk. Hazarészünkben kevés gazdaság van olyan, melyhez ne tartoznának egyes távolfekvő, trágyázással nehezen megközelíthető s rendes művelés alatt sem tartott olyan területek, melyekről azt mondjuk, hogy „rossz földek.” Ezek között előfordulnak olyanok is, melyek már alkotásuk-, eredetüknél fogva kevés növényi tápanyagot tartalmaznak. De itt találjuk első sorban azon talajokat, melyek a kimerülés alapján tagadják meg a terméseket.

Várady Géza.

(Befejező közlemény következik.)

A gyakorlás alapelve az állattenyésztésben.

Irta: Kleinkauf György.

VI.

A fajfentartó szervek gyakorlása. A fajfentartó szerv adja meg az elsőrendű ivari jellegét, kifejlődésében és elcsenevésében ugyanaz a törvény irányadó, mint más szerveknél. Ha sorvad az elsőrendű ivari jellem, sorvadnak a másodrendűek is és ezekkel összefüggő tehetségek.

Az ivarszerveket azon türelmes értelemben kell gyakorolnunk, mely a fajta fennmaradását célozza, mely tehát élettani alapon nyugszik s a nőtülési vágy jelentkezésének felhasználásában áll.

A rendszeres gyakorlás, a normálisan jelentkező üzekedés felhasználása a szabály.

A himállatok túlságos igénybevétele, vagy a nőtülési vágy figyelmen kívül hagyása káros állapotot eredményez.

Tekintsük előbb az első esetet.

A bikák, ha naponta 6—8-szor bocsátatnak tehénhez, az elsőt bizonyára megtermékenyítik, de az utolsó megtermékenyítése igen bizonytalan. *Colin, Mantegazza, Zschokke* vizsgálatai alapján a here váladéka a sperma az ondócsatornában s főleg a mellékherékben gyűl össze s közvetlenül a közösülés előtt lesz az ondóvezeték féregszerű összehúzóda által továbbítva és a hügcső felé szoritva.

Bikánál az első hágtásnál a sperma mennyisége kb. 5—6 cm³, mely a Cowper és Prostata mirigy, az ondóhólyagok és here váladékának összege. Gyors egymásutánban eszközölt párosodásnál nemcsak mennyisége csökken, de a spermatozoonok száma erősen kevesedik, sőt eltűnnek. *Mantegazza* ily esetekben kevés spermatozoát talált, vagy annak teljes hiányát állapította meg; a megjelent

A csillagok távolságának hozzávetőleges meghatározására a fényévet használják egységül, vagyis azon távolságot, melyet a fény egy év alatt tesz meg. A fény utja egy másodperc alatt 3.500 km.

Az időjósásra vonatkozó régi közmondásokat nem mellőzhetjük föltétlenül, mert sok közülök számos évi tapasztalatból van merítve és hol a szabály egy vagy más szentnek nevéhez fűződik, ott igen gyakran valamely természeti törvény lappang. De el nem fogadhatjuk azt, ha egyes helyiségekben tett észleletek, általános szabályként állítatnak fel. Majdnem minden vidéknek megvannak saját ismertető jelei, melyek szerint az időjárás jósolni szokták. Pl. a hegycsúcsok, melyek közelgő változásnál ködbe borulnak, a tavak, folyók vízszíne, majd a távoli harangzó hallásából stb. állanak s ezek szerint a vidéken lakók az idő változását előre megjósolni képesek; e jelek többnyire megbízhatók, de csak helyi érdekűek és más vidéken jelentőségüket elvesztik.

Ésős idő beálltára következtetünk: ha igen erős hajnali pír volt; ha éjjel nem volt harmat; ha a vaskut-csővek izzadnak; ha a verebek porban fürödnek; ha a fecskék igen alant röpülnek; ha a holdnak nagy udvara van; ha a munkások kezében az eszközök nyele feltűnően hamar kiszárad; ha a távolban levő

váladékot egyedül a Prostata szolgáltatja.

A párosodással járó idegizgalmat nyugalom követi, mely alatt az erectióban volt szervek lecsillapodnak. Bikánál 3—4 perc múlva követheti az első aktust egy második, de minden továbbival növekszik a nyugalmi idő. A gyakori párosodást pedig végül mulékony kimerülés fejezi be, mikor legalább 24 óra kell a nemi szervek kinyágvásához, de vannak esetek, midőn a túlságos igénybevétel állandó elgyöngüléssel jár. A gyakori használatnak mindig a test elgyöngülése és néha impotentia az eredménye.

Másként alakul a kép, ha a nőtülési vágy jelentkezését fel nem használjuk, több ideig, esetleg évekig elhanyagoljuk.

Lovaknál először elmarad a sárlás és később bekövetkezik az állandó meddőség. Katonai szolgálatra használt kancák 8—10—12 éves korukban ha vállalkozóknak kiadatnak, tenyésztésre nem használhatók, mert nem fogamzanak.

Ugyanez észlelhető a teheneknél, hol a folytatás kimarad, ha néhány üzekedésnél bikához nem vezetnek. Tapasztalják ezt azoknál, melyek tejük miatt tartatnak városok közelében, midőn 6—8 éves korukban már nem folytatnak.

Boncolásnál azt találták, hogy a petefészkek kicsinyek, félig sorvadt sárga testeket és apró, éretlen tüszöket tartalmaznak. E lelet nem teljes sorvadás, mert a folytatással járó többszöri inger ismét normális állapotot hozhat létre.

Máskor, ha a folyamat előre haladottabb, a petefészkek kicsinyek, tüszők és sárga test nélküliek, sorvadtt vérredényekkel, minden idült gyuladás jelensége nélkül, a mit a mikroszkopos készítmények bizonyítanak, mert a metsetekben sejt kivándorlás, sejt felhalmozódás s kötőszövet szaporulat nem található.

A táplálék minősége és mennyisége a herékben és petefészkekben lefolyó élettani folyamatokra befolyással van, de hogy ez miben áll, a vélemények merő elméletek. Az ivarszervek élettanában és bonctanában még sok a fel nem derített s a kórbonctani vizsgálaton is csekély számúak, eredményre eddig nem vezethettek.

Eléggyé gyakran tapasztaljuk, hogy a gazdag tartásban nevelt fiatal bikák, kosok nemileg közönyösök. Eltekintve az egyéni idegenkedéstől, melylyel inkább lovaknál találkozni, az állat hajlama a nőivaruk iránt igen csekély. A jó bika hizlalással impotenssé tehető; a kiállításra praeparált és első díjjal ju-

tárgyak, távol fekvő hegyek közelben látszanak; ha a hangyák szokatlanul forgolódnak; ha a méhek sérényen ki és be járnak; ha a szunyogok és legyek az embernek alkalmatlankodnak.

Szépítő várható: többnyire erős esti porra; ha a fecskék magasán repülnek; a pókok szorgalmasan dolgoznak; a völgyben levő köd magasba nem száll; ha sok harmat lett s a hold nagyon tisztán, minden udvar nélkül világít. Szürkés, ólomszínű felhők hosszantartó szárazságra mutatnak. Ha a kakasok nyugalomra menetelők után megszólamlanak, akkor időváltozás következik be.

Minden tapasztalt jóslatok mellett a légsúlymérő a legmegfelelőbb eszköz az időváltozás tájékoztatására vonatkozólag. Kétséges esetekben különben oly formán intézkedjünk, mintha a következő napra az eső biztosan bekövetkeznék.

+ *Ha a gazda azt állítja, hogy viszonyai nem engedik meg, hogy jónak tartott fajállatokat tenyészessen baromfiudvarán s hogy a javított gabonafajtákat termeszsze, akkor erős tévedésben van, mert viszonyai éppen azt nem engedik meg, hogy ezeket nélkülözze.*

talmazott bikák hágo kedve csekély vagy semmi, bár azelőtt kifogástalan volt.

Anatomiai elváltozásokat, melyek a csökkent tevékenységet megmagyaráznák, egyik esetben sem lehetett találni. A here szöveteinek zsiros elsatnyulása hizlalásnál nem jön elő, de az interstitiális sejtek gazdagon ki vannak töltve zsircsöppekkel. *Zschokke* szerint arra lehetne gondolni, hogy a zsirtöbblet nyomást gyakorol a here szövetre és így hozná létre a zavarokat; de ismerte *Plato* és *Beissner* vizsgálatainak eredményét, melyek szerint az interstitiális sejtek az ondócsatornák epithel sejtjeinek táplálását eszközlik, közelebb fekvő azon gondolat, hogy mivel a zsirral telített sejtek élettani működése abnormalis, a spermatozoonok életképessége és száma is csökken, a mit megerősít azon tény, hogy a zsiros beszűrődés minden szerv életképességének rovására megy, miközben az ideg ingerlékenységet leszállítja.

Hogy hizott teheneknél a folytatás és fogamzás gyakran kimarad, tenyésztők előtt ismeretes. Az intensíven táplált sertésnél pedig az utódok számában mutatkozik csökkenés.

Eddig semmi elváltozást a petefészkekben nem találtak. A tüszők és sárga testek a fejlődés különböző stádiumában vannak és *Zschokke* azt hiszi, hogy a peteleválás rendben megy végbe, de az idegrendszer részéről jelentkező reactio, a nőtülési vágy mutatkozása marad el. A renyhe ideg ingerlékenység okát ez esetben is az elzsirosodásban kell keresnünk.

A bótáplálás fokozza tehát a gyors fejlődést, de az elhasználás is gyorsabb, mert az új tulajdonsággal egyidejűleg a szaporodás szerveiben oly változások jönnek létre, melyek a termékenyítést megakadályozzák, de a melyek ez idő szerint kevésbé ismertek.

Elejét vehetjük e változásoknak a tápláló csatorna túlságba menő gyakorlásának elkerülésével s az izomrendszer gyakorlásával úgy, hogy s nőivarú állatokat legelőre bocsátjuk, a bikákat pedig rendszeresen igáztatjuk.

Befolyása van a szaporodás szerveinek működésére a bőr ápolásának, mely a méh sima izomzatának tevékenységét fokozza.

(Folytatjuk)

Német hang a magyar ökörről.

Mi magyarok, s különösen mi görbeor szági erdélyiek, bizony nem indokolatlanul hangoztatjuk, hogy nincs párja munkában a jó magyar szürke baromnak s nem ok nélkül mozzgatunk meg mindent, szerény szaklapi hasábtól magas ministerig ősi hazai marhánk érdekében.

A modern fajták dédelgetése és a magas nemességre való törekvés nemcsak a szarvasmarha tenyésztésben, hanem a sertés, juh baromfi, sőt a lótenyésztésben is ma-holnap keserves, az eddigiéknél még panaszosabb hangokat fog ajkainkra erőszakolni, a melyek belekiáltják a most is még süketnek nyilvánuló fülekbe, hogy: eddig és ne tovább, botor ember, állataid elfinomításában, ellenálló képességük, életenergiájuk lefokozásában; ne tovább ezen a végveszélybe vezető ösvényen, hanem vissza, csak vissza, *közelebb a természethez.*

S a mikor ezek a vészkiáltások mind nagyobb és nagyobb gyűrűket vetnek s mind nagyobb és nagyobb hullámokat vernek az állattenyésztésnek modernül zagyva vizében, akkor majd látni fognak a most vak szemek, hallani fognak a most süket fülek is — csak aztán késő ne legyen. Megtér akkor majd a hitetleneknek, divathódolóknak tábora is, de az ébredés, a kiábrándulás a mostani állapotokból bizonyára nagy, súlyos áru lesz.

Mert nagy és erős megrázkódtatás nélkül nem fog elvonulni felettünk a vétség, a mit ugyszólván valamennyi házi állatunknak a szélsőségbe vitt elfinomításával, elkényesi-

tésével elkövettünk, modern jelszavaknak hódolva, pillanatnyi előnyöket hajhászva s áldani fogjuk a természet nagy hatalmát, amely meggondolatlan, káros harcunkkal szemben elég erős volt arra, hogy fenntartsa az általunk folytatott irtó háboruban azokat az állatokat, a melyek a való életből, természetből valók, oda tehát a legjobbak és méltányolni fogjuk azok érdemét, a kik a kérelhetlen nagy erővel, a természettel botorul szembe nem szálltak, hanem avval okosan megalkudni törekedtek.

De nem céloz most ezt bőven feszegetni, hiszen ugyis feszegettem én, feszegették mások s fogják is még ezt feszegetni elégszer, elegenden; ám akarva nem akarva meg-meg kongatja a maganfélé ember a vészharangot, ha arra nincs is jobb alkalom, mint az, hogy Németország első gazdasági szaklapjában valaki elismeréssel adózik a magyar ökör képességeinek, körülbelül a következőket mondván: „Nagy érdeklődéssel olvastam Gruner igazgató ur közleményét a magyar-erdélyi szarvasmarháról s mint ezen marhának jó ismerője, tökéletesen egyetérték a róla mondottakkal, nevezetesen pedig magam is bizonyítom annak az öt fajának számomra nagy előnyét, mely egynémely árnyoldalát jelentékenyen fölözi. Ezek az állatok valósággal *vasszervezetűek* s munkára kiválóan alkalmasak.”

Ez a *vasszervezet* imponál tehát leginkább ott, a hol a marháknál ez a szervezet sajnos, majdnem teljesen ismeretlen; az a konok *egészségesség*, a mi a nyugati marhában nincs meg, az képezi vágyát a modern áramlatban egészen elmerült nyugoti tenyésztőknek. De hogy is ne, mikor éppen most közik a német lapok, hogy pl. a tuberkulózis konstataltatott vágóhidon:

	1895-b n	1899-ben
a magdeburgi kerületben	21.4%	32.1%
a merseburgi „	19.1 „	33.3 „
az erfurti „	2.5 „	15.6 „
a porosz királyságban	11.4 „	14.4 „

dacára minden erőfeszítésnek, tuberkulózisnak, Bang-féle eljárásnak, idegen marhákra vetett sikanériáknak stb.

És már keresi is a kibuvót, látja is, de röstelkedik bevallani, hogy kivált az a méltatlanul lenézett, a divatos korról a moderné válás terén lépést nem tartott magyar ös barom az, a mely életesszenciát van hivatva és képesítve bevinni a nyugati módos marhák ijesztő mértékben elgyengült szervezetébe.

Valóságos vergődésben van immár a tenyésztő közönség a nyugaton, elpetyhült valamennyi házi állatával és bár kevésbé ijesztő, de elég szomorú vergődésben vagyunk mi is túlfinomított, a nemesség szélső határán levő tenyésztéseinkkel. Hát mi közelben kapjuk az életelexirt, a melyhez való nyulást immár el nem odázhajtuk, a mi vergődésünk hát sokáig már nem fog tartani; de nem bírja ki e vergődést sokáig a külföld se és már is vándorútra kél ama bizonyos *vasszervezet* után vágyakodva s tapogatózók rezistensebb lovak, sertések, marhák után, mert a folytonos küzdelmet a legkülönfélébb bajokkal, különösen pedig tuberkulózissal, sertés kolerával, meddön maradással, elvetéléssel és a többi megúnta és óriási károkkal meg is szenvedte.

Szemet vet mind sűrűbben egyelőre rezistensebbnek hirdett *nyugati* fajta állatokra; például pinzganira s más osztrák marhákra, de csak olyanokra, a melyek nem üvegházi plántákként, hanem a természethez közel neveltettek; szemet vet az előbb kigunyolt, szegletes, otromba szürke ökorre, mely vaszerkezetével olyan olcsó élő motor a gazdaságban, hogy csak a legmesszebbmenő elfogultság vagy a divathóbortnak varázsló ereje s esetleg a frökhendi, büszke rátartóság az, ami sok nyugati embert ezen motor igénybe vételétől visszatartott.

Szemet vet s ezrenként kezot tesz lovakra a világ első lötenyésztő állama, a ki telivérjével csak odáig vitte, hogy közönséges, olcsó, de vasszerkezeténél fogva általános s

kivált katonai strapára alkalmas lovat *produktálni nem képes*.

S mind e faktumokkal szemben sok tenyésztet vergődik, kinlódik még mindig nálunk a végképen enervált szervezetű nyavalyákkal folytonosan hadi lábón álló különféle házi állatok tartásával, a helyett, hogy oda nyulna az ös forrásba s azt igyekeznék a modernebb kivánalmakhoz mérten kizsákmányolni s megmutatni a tévesztett útra került s annak útvesztőiben botorkáló külföldnek, hogy: csak vess mélyebbre ható pillantást is a magyar ösforrásra, csak jer és meríts te is abból, mert bizony-bizony meg nem bánod.

Hát én nekem meggyőződésem, hogy a lidércnyomás alól semmi, de semmi a világon fel nem szabadíthat minket, fel nem szabadíthatja a külföldet, *csak a visszatérés a természethez* s az a megvetett magyar ökör, egyike már is az útjelzőknek s lesz még inkább, ha az általam sok év előtt már hangoztatott *igásversenyek végre barázdára kerülnek*.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet ime érti a módját a tejlő verseny megcsinálásának, bizonyára érzi szükségét az igás versenynek is — megtöri hát elben is a jeget.

Monostori Károly.

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Borsós csalamádé.** Haszonállattartásra berendezett gazdaságokban egyik elsőrendű kérdés a takarmánytermelésnek minél helyesebb alapokra való fektetése. Főfigyelem fordítandó itt nemcsak arra, hogy elegendő takarmány álljon rendelkezésre, hanem arra is, hogy a takarmány az állatok tápanyag szükségletének megfelelő minőségű is legyen; s miután különösen tehenészetekben nagyon fontos, hogy a takarmányozásban hirtelen változások, gyakori átmenetek ne legyenek, a jelzettekhez még azon kívánalom is csatlakozik, hogy oly takarmány termeltessek a gazdaságban, a melyek használata a takarmányozás összességében beálló kényszerváltozás dacára is, érezhető hátrányt elő ne idézzen.

A növénytermelés terén újabb időben megindult kísérletezések során sikerült egy oly takarmánykeveréket létrehozni, a mely az említett törekvéseknek megfelel, s a melyre nézve kívánatos, hogy minél szélesebb körben nyerjen állandóságot. E takarmánykeverék: a borsós csalamádé.

A csalamádé mint ilyen, nem mondható a legjobb zöldtakarmánynak, mert táparánya nagyon tág, ha tehát egymagában étetnénk fel, nem kapnák meg az állatok — mennyiség pazarlása nélkül — a tápanyagokat oly arányban, mint a minőben megkívánják. Szükséges tehát, hogy a csalamádé más valamely fehérjedús zöldtakarmánnyal kevertessék s e célra legalkalmasabb a borsó, mert ez fejlődésében, növekedésében lépést tart a csalamádéval, igen jóízű s fehérjedús takarmányt szolgáltat s táparánya nem oly tág. A különböző, e célra rendelkezésünkre álló borsó variétások közül legjobban kedvelik a közönséges szepesi borsót, mert az úgy a talaj, mint a klimatikus viszonyok iránt igénytelen, s mert termés hozama kielégítő úgy a mennyiség, mint a minőség tekintetében. Termelését a csalamádéval kapcsolatban következőképp eszközölhetjük: legelőb elvetjük a csalamádét, holdanként 70—75 kg. mennyiségben, s ha ez kikelt, reá 20 cm sortávokra elvetjük a borsót 50 kg. mennyiségben. Ennek elvetése után a földet megboronáljuk, hogy ezzel a borsó kikelését elősegítsük. 10—14 nap múlva a borsó kikelt s kaszálásig ápolást nem kíván. Virágzása összeesvén a tengeri címerének megjelenésével, ekkor eszközöljük annak kaszálását, mert ekkor szolgáltatja a legtöbb s legizletesebb takarmányt.

Ott a hol a csalamádét nem egyszerre, hanem bizonyos időközökben vetik el, legelőszertűbb a borsót mindig a korai vetésű ten-

gerire vetni, hogy egy a lóher vagy lucerna etetése után legyen a gazdának fehérjedús zöldtakarmánya. A borsós csalamádé kitűnő előveteménye az őszi buzának, különösen ha ennek vetése előtt szuperphospháttal javítjuk a földet.

+ **A szarvasmarha nyírása.** Hogy a szarvasmarha nyírása jár-e valami haszonnal, azt egy következő esettel lehet fölvilágosítani. Egy tehenet 1899, novemberben állítottak be, amely miután száj- és körömfájáson keresztül ment, szőre nagyon megnőtt s a tehen fulladozóan lélegzett és tejhozama is napi 6 literre csökkent. A tehenet megnyirták és ez időtől kezdve könnyebben lélegzett. 14 nap múlva már 7-8 liter tejet adott, három hétre rá 9 liter Húsban is gyarapodott a tehen. Más teheneknél is értek el a nyírással, habár nem is ilyen szembeszökő eredményt.

+ **Az almafa levéltetve.** Aphismali Koch az utóbbi években Észak-Amerikában nagy károkat okozott az almafák levelének tönkretévése által. Mivel Európában is van ilyen nevű levéltetű *Aphismali Fitch* és más szerzőktől, jól esik az a tudat, hogy ez a rokon nevű amerikai romboló Európába még nem jött át. *B.*

+ **Nyers petroleum a paizstetvek ellen.** Smith John B. mintegy 4000 darab gyümölcsfát permetezett több év alatt (1898. jan. óta) nyers petroleummal *mindig télen*. Ha a permetezés elég erős volt, a paizstetvek elpusztultak s a permetezés a gyümölcsfáknak semmit sem ártott. *Nyáron* természetesen ez a módszer nem alkalmazható, mert a nyers petroleum a fák levelét rongálja meg. *B.*

+ **A napraforgót Oroszország déli részében óriási mennyiségben termelik.** A míg nálunk alig veszünk tudomást a napraforgóról, nemhogy az öt pusztító bogarakról, addig Oroszországban fontos gazdasági tényező a napraforgót pusztító bogarak, pl. a cincérfélékhez tartozó *Agapanthia dahlü R.* a mordellaféle *Mordellistena parvula* Gyll. Egy kis füz-pille a *Homveosoma nebulella* Ilb. stb. Ez utóbbi azért is nevezetes, mert a július végén, augusztus elején kikelő lepkék petéiket későn virágzó más növényekbe pl. vad napraforgóba, keserűlapuba (*Lappa tomentosa*) stb. rakják s a hernyók kitevelvén, a következő tavasszal kikelő lepkék keresik újra föl a természetet (szelid) napraforgót *B.*

+ **Bárányok hasmenése ellen a következő kezelést ajánlják:** adjunk a beteg bárányoknak néhány kanálny lenmagfőzetet és ebben 24 óránként 5 csöpp opium-tinktúrát. Adjunk egyuttal mézbe keverve 24 centigramm cersavat, ugyanannyi szalicilsavat és 6 centigramm tiszta naphtalint. Sikerral adták a következő szert is a bárányoknak Langymeleg anyatejben 20 centigr. bismutot, 2 cgr. borsosavas naphtalint és 10 centigr. opiumot. Ezt a szert gyógyszerésznek kell elkészíteni és a betegség megszűntéig minden 6—8 órában beadni.

IRODALMI SZEMLE.

Külföldi lapokból.

A jó tehenészet szabályai. Az első teendő a beállítandó teheneket megtisztítani s a borsókat a többiektől különválasztani, valamint azokat, melyek tudunkkal jobbak, erre a célra megtartani. Egy jó tehen tartása nem kerül többbe, mint egy rossz tehené, sőt ha adott hasznát veszünk, még sokkal olcsóbb. És mégis azt tapasztalhatjuk, hogy 10—12 tehenből álló elég jó tehenészetet sokszor egy-két rossz tehen elront. A jó tehenen kívül tisztavérű, jó tejlő fajtaból való bika kell, mert a bika maga legalább egy felerészben képes a tehenészetet jóvá átalakítani és azért erre a legnagyobb súlyt kell fektetni. Ugyan gondos kiválasztással kevés költséggel elérhetjük azt, hogy jó tehenészetünk lesz beállítva. Persze ehhez még állandó gondozásnak, időszakos le-méréseknek és fejési próbáknak kell hozzá-

járulni. És azután jó takarmányozás, az már fél siker. A tejelő tehén állati gép, mely a takarmányt tejjé dolgozza föl. Ezzel szükségködni nem szabad, de nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg sem, mert rossz takarmányból jó tej nem lesz sohasem. A gyakorlat tanúsága szerint a tejelő tehén takarmányának aránya olyan legyen, hogy öt rész hőképzőanyagra egy rész nitrogén, vagy hús-képző anyag essék. A jó takarmányon kívül a jó fejés is fontos dolog. Gyors és mégis gyöngéd fejéssel kitűnő eredményt lehet a tejmennyiségnél elérni, de az ügyetlen fejés nagyon sokszor oka a rossz tejelésnek. Ha nem fejjük ki tisztán a tőgyet és tej marad benne, a tejmirigyek működése csökken, mert nem izgatódnak, míg ellenkező esetben az az izgatás bőséges tejkiválasztásra hat. De meg a fejés vége felé a tej a legtartalmasabb s így ezért is tisztára ki kell fejni a tőgyet. A természeteshez közeledő lőkése, döfődése a tőgynek, amint azt a borjú tenni szokta, szintén a mirigyek izgatását és bő tejelválasztását eredményezi. Gyöngéd, jó bánásmód a tehénnel, szintén okvetetlenül szükséges. Gyakorlati tapasztalat, hogy az ideges, ijedős tehén nem adja le a tejet. A fejés óráját meg kell állapítani és pontosan be kell tartani. A tőgyet fejés előtt tiszta ruhával meg kell törölni, s a fejő kezeit meg kell mosni. A fejésnél való tisztaság, a tehén friss ivóvize s a tehenészetben levő eszközök tiszta vízzel való kimosása biztosítja a tehén és tejtermékeinek egészségét. A tehénistálló télen különösen meleg, tiszta és kényelmes legyen s a téli ivóviz ne legyen túlhideg. (The Agricult Gazette).

A háromfetéti kiírása. A legnagyobb tisztaságban tartott baromfiak is sokszor megvetesednek, mert a tetvek a baromfiudvarokban a legkönnyebben tenyésznek. Hogyan szabaduljunk meg tőlük? Ha minden tyúkot napal egyenként akarunk kezelni, mind megriasztjuk őket s ha este, elülés után akarók ezt tenni még nagyobb lenne a riadalom. Már pedig nagyon fontos tudni azt, hogy minden riasztás, minden zavarás, minden kizökkenés a rendes szokásokból, több napra megakasztja a tojáshoz. Ha az állatokat arra lehetne rábírní, hogy maguk keressék bajuk orvoslását, sőt az nekik kellemes is lenne, akkor ez sikerrel járna. És egy francia gazda, Wendelen ezt az eljárást sikeres használat után a következőkben ajánlja: Egy szinnek abba a sarkába, a hova a reggeli nap sugarai hatnak, kis kerek, 10 cm. mély és 50 cm. átmérőjű medencét ásott be. Minden héten bele önt ebbe kőszénnek megszártalt hamuját (faszén hamuja még jobb, mert finomabb.) Ehez a kőszénhamuhoz 1/2% meszet és 6-10% kénport adunk hozzá. Ügyelni kell arra, hogy a mesz égése ne erős megnevedéssel, hanem a körlég nedvessége által történjen, mert csak így van hatása. A hamut, meszet és kénport jól össze kell keverni, hogy a keveréknek fehér színe ne legyen, mert akkor a tyúkok nem fürödnek meg benne, míg ha a színe nem főtűnő állandóan négy, öt tyúk fürdik, dörgölődik ebben a porban. Két hét múlva a tyúkok lábáról a kemény fedő pikkelyek lehullanak és ujak, kezdetben kékes fehér, később kék színűek nőnek helyettük. Ugyanekkor a tyúkok megszűnnek dörgölődni és tollaikat tépdésni, a mit tesznek a tetvek eltávolítására. „És most” — mondja a francia gazda, „ha tyúkot koppasztunk meg, nem találunk rajta élősdieket.” — Ezenkívül nyáron át minden hónapban egyszer a tyúkúlró rádjait, különösen az összeillesztésnél papírlánggal meg kell porzsólni. Azt a fürdőt, a mit a tyúkok így használtak, igen jó trágyaszter habnak, hórónak, sárga-répának s így kettős haszna is van. (Journal d'agriculture pratique.)

Fagyott takarmányrépa megjavítására leg-egyszerűbb mód azokat valamilyen edényben hideg vízzel leönteni. Négy, öt óra múlva fagyosságuk kienged, a répákat kivehetjük és föletethetjük. Még jobb a répát takarmánygőzölőben gőzöltetni, vagy egy üstben főzni és

azután langyos meleg állapotban pelyvaszecs-kával és az erőtakarmánnyal összekeverve föletetni. Föltakarmányozása előtt meg kell győződnünk róla, hogy a fagyosság teljesen kiengedett-e, mert különben emésztési zavar, elvetélés és a tej megvizenyősödése keletkezik s a répának amúgy sincs olyan jó íze, mint egészséges állapotában. Persze a gőzölés és forralás drága és különösen nagyobb mennyiségben fáradtságos munka is. Sokkal előnyösebb már az eltevésnél a répát a fagytól lehetőleg megőrizni. Az eltevésnél, elvermelésnél föld és száraz szalmatakaró, a pinceablakoknak szalmával való betömése, vagy a pincének földdel való körülvétele hathatós szerek a fagy ellen. — (Wiener Landwirtschaftliche Zeitung.)

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A köztenyésztés emelésére kiosztott apaállatokról, azok értékéről és az állatkiállításokon s díjazásokon kiosztott államdíjakról szól az a rendkívül érdekes kimutatás, melyet a földmiv. minister legutóbb közzétett és mely az állattenyésztés fejlesztése érdekében tett intézkedéseket számszerűleg mutatja be. Az állattenyésztési felügyelőségek útján kiosztott a földmiv. ügyi minister az egész országban 1900-ban

- 1036 magyar.
- 1042 piros-tarka,
- 535 pinzgani,
- 240 borzderes és 33 drb. bivalybikát;
- 113 hús-,
- 1441 zsirsértés-kant;
- 65 racka,
- 95 cigája-kost és
- 2924 különféle baromfi csere útján.

A kiosztott tenyészapaállatok értéke volt 1900-ban 1.373.844 K., míg ugyanez 1899-ben csak 891.386 K. volt. Ha a fajtaikat tekintjük, a melyeknél különösen a szarvasmarha jön számításba, azt találjuk, hogy a magyar tenyészállatok kiosztása 588 ról 1036-ra, de ugyanakkor a kiosztott piros-tarka bikák száma 490-ről 1042-re emelkedett. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy kormánysegítséggel Erdélyben idegen fajta, még pedig pinzgai bikákat csak a nagyszabeni felügyelői kerületben, tehát a szász vármegyékben osztottak ki, míg a másik három kerületben csupán magyar fajta bikákat osztottak ki.

Ha már most különösen Erdélyt nézzük, az a fönti kiosztott mennyiségből következőképpen részesedik:

- 1900-ban kiosztott:
- magyar fajta bika 333 db.
- pinzgai " " 83 "
- bivaly bika 33 "
- húsertés-kan 19 "
- zsir " " 133 "
- különféle baromfi 196 "

Az Erdélyben kiosztott apaállatok értéke 232.132 korona; a kiosztott apaállatok vétel-árából nyújtott kedvezmény 56.998 k.; tenyész-állatvásárok és díjazásokra engedélyezett államdíjak = 17.225 k. Csak a számok beszélnek legkézzesebben a mellett, hogy a mostani földmiv. ügyi kormány mennyire szívén hordja a gazdaközönség minden részének fontos érdekeit és hogy milyen hasznos, milyen gyakorlati eszközöket használ céljának előérésére.

A gyümölcstermelés érdekében. A földmiv. ügyi minister elhatározta, hogy Kecske-méten és Pápán új faiskolát állítat föl. Ezzel az állami faiskolatelepek 394 holdnyi területtel ismét jelentékenyen szaporodnak. Az állami faiskola-telepekről 1899 évben 1 millió 073.780 gyümölcs csomót osztottak ki. A gyümölcstermelés érdekében jelentős intézkedés, hogy a földmiv. ügyi minister négy új gyümölcsoltó és gyümölcsfatenyésztési tanfolyamot állítat föl, egyet lelkészek részére, három tanítók részére.

A gazdasági iskoláknál kapható tavaszi vetőmagvak kimutatása.

A z i s k o l a		Vetőmag készlet méter-mázsákban								
minősége	helye	Buza	Tengeri	Burgonya	Árpa	Zab	Küköny	Löhöre	Kendermag	Egyéb
Gazd. akadémia	M.-Óvár	180	200	—	—	—	—	—	—	Csibe hur 10
" tanintézet	Debrecen	—	—	250	100	—	—	—	—	Pa- szuly
Földmiv. iskola	B.-Csaba	—	25	—	25	—	—	—	—	—
"	Algyógy	5	50	10	50	20	—	3	4	2
"	Kecskemét	—	—	—	50	—	—	—	—	—
"	Csákovár	—	—	—	100	—	—	—	—	—
"	Jászberény	—	—	—	150	—	—	—	—	—
	Összesen	185	610	275	70	12	3	4	12	—

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetés megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Állandó gép-és eszközkiállításunk megnyitása** f. hó 10-én lesz, melyre az »E. G. E.« elnöksége külön meghívóban hívta meg Darányi Ignác földmiv. ügyi és Hegedüs Sándor kereskedelmi minisztereket.

A kiállítás megnyitása délelőtt 11 órakor lesz.

D. u. 2 órakor Nagy Gábor Mátyás-téri szállodájában közös ebéd lesz, a melyen való részvétel a kiállítás igazgatóságánál előre bejelentendő.

Bővebb értesítéseket a napi lapok útján és külön levélben nyújt az igazgatóság.

— **Állatorvosok gyűlése.** A „M. O. A. Egylet” erdélyrészi osztályának választmánya február hó 24-én a kolozsvári gazdasági egy-let helyiségében tartotta első ülését. A szak-osztály tagjai részéről jelen voltak Reich Albert elnök, Biró Károly alelnök, Zonda József, Borsos Sándor, Csibey István, Duzsárdi Antal, választmányi tagok, Székely Sándor és Jakab László titkárok és Koch Béla mint vendég. mindenk előtt bejelentetett, hogy a M. O. A. E. központi választmánya jóvá hagyta az alakuló ülésen letárgyalt ügykezelési szabályza-
tot s ezzel az osztály megalakulása tényleg befejezést nyert.

A további munkálkodás programjának megállapítása körül fejlett azután ki élénk eszmecsere, melynek végeredménye az lett, hogy a folyó évi összejövetelek Kolozsváron tartatnak és az osztály tevékenységének fő-részét egyelőre az állategészségügyi közgaz-gatás terén felmerülő fontosabb kérdések ala-pos megismertetése, az eljárás egyöntetűségé-nek lehetővé tétele és az állatorvosok bel-ügyeinek konsolidálása fogja képezni. Ha ezen a téren a kezdet nehézségeivel járó hiányos-ságokat sikerül eloszlatni, akkor aztán kiter-jeszti az osztály tevékenységét az egyes vi-dékek állategészségügyi viszonyainak részletes és alapos tanulmányozására, s végül a gazda-közönség érdeklődését és viszonyait érintő kér-dések nyilvános tárgyalására is. Törekedni fog az osztály az erdélyi részek más-más vidékein felolvasásokat rendezni és a körébe vágó kér-déseket ilyen módon tisztázni, ismertetni és népszerűsíteni. A legközelebbi ülésen Jakab László a felvételi jegyzőkönyvek szabatos szer-kesztéséről, Kése Lajos a működési naplók és uti számlák szerkesztéséről és Zonda József a malleinezésről fog felolvasást tartani egy-szersmind beszámol a szakosztály az alakuló ülésen felvetett kérdések mikénti elintézéséről.

Örömmel adunk hírt erről a mozgalomról és reméljük, hogy hazarészünk állatorvosi kara

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.

Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való lerakását. Továbbá bármilyen üzemeltető munkát és teljes butorberendezéseket a legolcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányú és importált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzleti helyiségében, valamint minden helybéli és vidéki elsőrangú fűszer és csemege kereskedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak ajánljuk helybéli márványipar vállalatunkat. Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, de különösen butorokhoz szükséges márványlapokat, magyar, francia, belga, olasz és szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. — Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat Főnököse Antal utódai Kolozsvárt, Ferencz József-ut 53. szám. (475.)

kitartó buzgalommal törekszik fontos hivatásának magaslatára emelkedni és társadalmi téren is megfelel a reá váró feladatoknak.

(=)

— A febr. 28. — márc. 1-i sz.-keresztúri bikakiállítás és vásáron az E. G. E. képviselőjében Éber Ernő s. titkár jelent meg. Tudósítást jövő számunkban hozunk.

— **Automata és automobil az állandó gépkiallítás.** Mint érdekességét a március 10-én megnyíló kiállításnak, megemlítjük, hogy a 20 filléres belépő jegyeket a bejáratnál elhelyezett két automata fogja árulni. A kiállításon lesz bemutatva egy pár automobil kocsis és bicikli is. Természetesen ezek, sok más egybekkel együtt, főképp dekorációképpen fognak a kiállításon szerepelni. A kiállítás igazgatósága a hasznost a kellemsel óhajtja egybekötöni akkor, midőn ilyen eredeti és érdekes dolgokkal is feldiszi helyiségeit.

— **Erdélyrészi és szilágyvármegyei nagyobb vásárok március hónapban.** Az »Erdélyi Gazda Tárcanptára« hiteles és pontos adatai szerint közöljük a március hónapi nagyobb vásárokat.

Igás ökö: Alamor, Csik-Szt.-Domokos, Deés, Erzsébetváros, Felvinc, Kis-Sink, Kőhalom, Maros-Vásárhely, Nagy-Apold, Nagy-Sink, Radnóth, Szent-Ágota, Vajda-Hunyad, Vizakna, Zilah.

Ló: Alparét, Alamor, Deés, Egerbegy, (tordai), Erzsébetváros, Felvinc, Kis-Sink, Kőhalom, Maros-Vásárhely, Nagy-Apold, Nagy-Sink, Radnót, Szent-Ágota, Szilágy-Cseh, Vizakna, Zalatna, Zilah.

Tehén: Alamor, Csik-Szt.-Domokos, Deés, Egerbegy (tordai), Erzsébetváros, Felső-Bajom, Felvinc, Kerelő-Szt.-Pál, Kis-Sink, Maros-Vásárhely, Nagy-Apold, Nagy-Sink, Radnóth, Szt.-Ágota, Vajda-Hunyad, Vizakna, Zilah.

Bivaly: Erzsébetváros, Kis-Sink, Mártontelke, Nagy-Sink, Szt.-Ágota, Zilah

Növendék marha: Csik-Szt.-Domokos, Deés, Egerbegy (tordai), Erzsébetváros, Felvinc, Maros-Vásárhely, Nagy-Apold, Radnóth, Szt.-Ágota, Vizakna, Zilah.

Sertés: Alparét, Deés, Hadad, Maros-Vásárhely, Szilágy-Cseh, Zilah.

Juh: Csik-Szt.-Domokos, Nagy-Sink, Szilágy-Cseh.

— **A kolozsvári Népbank r.-t.** megalakulása utáni első közgyűlését február 24-én tartotta meg.

Jelen voltak: Ferenczi Lajos elnök, Dr. Kádár János, Bánai Károly, Dr. Papp József, Esztergár Tivadar képvis. Dr. Papp József ügyvéd által, Dr. Papp József Dr. Papp Antal képviselőjében, Dávid Lajos, Voith Miklós, Klein Jenő, Gáspár Béla, Dr. Nyerges Zsigmond, Tokaji László, Néma Éde, Reich Ernő, Csiky Kálmán, Ziegler Béla, Veress Károly, Kajetan Andre, Janovics Jakab, Babos Imre, Valentini Adolf, Almay Károly, Bárán Lajos, Papp-Kristóf, Lászlóffy István, Dr. Matussofszky András, Dr. Eisler Mátyás, Jeszenszky Ferencz, Baréan Tivadar.

1. **Ferenczy Lajos** elnök üdvözlőlvén a megjelent részvényeseket az ülést megnyitja s a jegyzőkönyvet vezetésére felkéri Dr. Papp József jogtanácsost, annak hitelesítésére pedig Jeszenszky Ferencz s Gáspár Béla részvényeseket.

A letett részvények számbavételére s a jelen voltak összeírására s igazolására pedig Klein Jenő, Reich Ernő és Bárán Lajos urakat bizza meg.

Konstatálja, hogy a mai közgyűlésre vonatkozó meghívó az »Ellenzék« nek a jelen jegyző-

könyvhez csatolt februári 9-iki 33. sz. lappéldánya tanúsága szerint szabályszerűen közzététetett.

A kiküldött igazoló bizottság jelentése alapján végül konstatálja, hogy a mai közgyűlésen 29 részvényes jelent meg 747 drb alapszabályszerűen letett részvény képviselőjében s így a jelen közgyűlés határozatképes.

2. **Almay Károly** vezérigazgató előterjeszti a lefolyt üzletéről szóló igazgatósági jelentést.

3. **Dr. Eisler Mátyás** felolvassa a felügyelő bizottság jelentését.

4. **Almay Károly** vezérigazgató előterjeszti az évi mérleget valamint az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó javaslatát.

A közgyűlés az előterjesztett jelentéseket helyeslőleg tudomásul vette, a mérleget megállapította s az igazgatóság és felügyelő bizottságnak az alapítás feletti s az 1900. üzletéről a szokásos fentartások mellett a felmentvényt megadta.

Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy a mérlegben kimutatott 5227 kor. 88 fill. tiszta nyereségből az alapszabályok rendelkezése szerint adassék:

1. Tartalék alap javára	5%	261'39 K.
2. Nyugdíj »	2%	104'56 »
3. Igazgatóság jutalékába	15%	784'17 »
4. Felügyelőbizottság jutalékába	4%	209 12 »
5. Vezérigazgató jutalékába	2%	104'56 »
6. Tisztviselőknek jutalékul	2%	104'56 »

Osszesen: 1568'36 K.

A fennmaradó 3659'52 K., mint külön dotáció, csatoltassék a tartalék alaphoz, úgy, hogy a tartalék alap jelenleg 4776 kor 40 fillért tesz ki.

Elnök felhívja a közgyűlést, hogy 3 új igazgatósági tagot — és az alakuló közgyűlésen 1 évre választott 5 felügyelő bizottsági tagot — ez utóbbiakat az alapszabályok szerint most már 3 évre válassza meg. Elnök javaslatára a közgyűlés a szavazatok beszédére Jeszenszky Ferencz részvényes elnöke alatt Dr. Papp József és Klein Jenő személyében bizottságot küld ki.

Elnök a szavazatok beszédéig az ülést felfüggeszti.

A szavazatok beszédetvén, elnök az ülést újból megnyitja. Jeszenszky Ferencz előterjesztésére elnök kijelenti, hogy összesen 26 részvényes szavazott 700 szavazattal, mely szerint egyhangulag megválasztattak:

Igazgatósági tagoknak: Dr. Kádár János, Dr. Matussofszky András és Gajzágó Antal.

Felügyelő bizottsági tagokul szintén egyhangulag 3 évre: Dr. Eisler Mátyás, Klein Jenő, Voith Miklós, Tamási József és Gámán Dezső.

— **A kenyér árának meghatározása.**

Franciaországban az 1791. törvény a maireknek (polgármester, előljáró) megadja azt a jogot, hogy a kenyér árát meghatározzák, a mely határozatot a pékek a megyei (departement-i) törvényhatósághoz megfellebbezhetik. A mostani francia földmívelésügyi miniszter törvényjavaslatot készített, melyben szabályozni kívánja, hogy mikor és hogyan határozassák meg az előljárók, polgármesterek a kenyér árát és hogy miként élhessenek a pékek a fellebbezés jogával. E szerint a törvénytervezet szerint a községi képviselők csak akkor állapíthatják meg az árakat, ha abban a 15000, vagy annál több lakossal bíró helységben a legjobb minőségű kenyér kilogrammjának ára a 0.40 frankot meghaladja, illetőleg ha 15.000 lakoson aluli helységben a legjobb kenyér 0.35 franknál (1 frank = 80 fillér) drágább. Az ár megállapítása következő alapon történik: 1. liszt és buzaárak alapján; 2. a lisztnek minősége alapján; 3. a sütési

költségek alapján, amibe az általános költségek és az üzleti haszon is beszámítandó. Az előjáróság határozatát minden pékkel külön kell tudatni, a kik 6 napon belül, a prefektusnál érvényesíthetik fellebbezési jogukat.

— **Délmagyarországi mezőgazdasági kiállítás.** A „délvidéki földmívelők gazdasági egyesülete“ mezőgazdasági kiállítást rendez. Főcélja a tenyészállat-és borkiállítás és vásár által Délmagyarországon az állattenyésztést és bortermelet előmozdítani, a termelőket a vevőkkel közvetlen összeköttetésbe hozni. A kiállítás helye: Temesvár. A kiállítás megnyílik 1901. évi május hó 26-án délelőtt 10 órakor. Bezárul 1901. évi május 30-án. **Kiállítási csoportok.** I. Élőállatok csoportja. II. Szarvasmarha kiállítás. (Dijazás és vásár.) 1. Tehenek (nyugati és magyar). 2. Üszök. 3. Bikák. A kiállítással tejelőverseny is lesz egybekötve. 500 klgr.-on aluli tehének nem vétetnek fel a tejelőversenyre. b) Sertés-kiállítás. 1. Zsirsertés. 2. Hussertés. 3. Keresztezések. c) Baromfi-kiállítás. 1. Tyukok. 2. Ludak. 3. Kacsák. 4. Galambok és egyéb szárnyasok. 5. Tojás és tenyészkező-kiállítás. II. Csoport. Borkiállítás. (Dijazás és vásár.) Hegyi borok, kerti és homoki borok, gyümölcs borok, mézbor. Pálinka, vegyes. III. Csoport. Disz- és konyhakertészet. IV. Csoport. Házi ipari cikkek kiállítása. Fonó munkák. Vegyes női kézi-munkák. Házilag előállított gyümölcs és főzelék conservek, szappan, stb. V. Csoport. Mezőgazdasági gépek, eszközök, műtrágyák és fogyasztási áruk kiállítása. A kiállításon való résztvevés 1901. évi március hó 31-éig jelentendő be. Közlebbi felvilágosítással készségesen szolgál: „A délvidéki földmívelők gazdasági egyesülete.“ Temesvárt. **Wittmann János**, orsz. képviselő, elnök. **Blaskovits Ferenc**, orsz. képviselő, elnökh. **Dr. Frecot Menyhért**, elnökhelyettes. **Kraushaar Károly**, titkár.

— **Cirokkivétel.** A chicagói főkonzul érdekes jelentést küldött, melyben ciroknak Amerikába való kivitelének módját írja le és rámutat arra, hogy a Magyarországból kivitt cirok az ottani vevőket mért nem elégitette ki. Hiányos volt a csomagolása, a csomag tartalma egyenlőtlen és rosszul válogatott volt és mert teljes beérés után vágták, színe nem szép zöld, finomsága és rugalmassága nem volt elég jó. Pedig a kivitelre jó volna súlyt fektetni, mert az értékesítési viszonyok Amerikában most jók, 2270 fontos tonnánként (10.18 mm.) 80—100 dolláron (1 dollár = cca 5 K.) értékesül. De hogy ez lehető legyen, a helyi kivánalmakra való tekintettel ügyelni kell a következőkre:

1. A cirokot még magképzés előtt le kell vágatni.

2. A fejek levágása az amerikai szokványnak megfelelően történjék és pedig a rövid 30.5 cm. szakáll és 10.2 cm. szárral. a hosszú 38.1 cm. szakáll és 12.7 cm. szárral.

3. A kiválogatás a legnagyobb figyelemmel történjék, csak finom és simaszálú fejek versenyképesek. A közepén üres száratok, vagy az olyanokat, melyekben a szár befelé folytatódik, továbbá a durva és hullámos száral bíró fejeket gondosan ki kell válogatni.

4. A bálakat erősen összesajtolni és gondosan átkötni kívánatos, nehogy a szállítás alatt meglazuljon. Átkötéshez erős galvanizált sodrony használandó, hogy pedig ez be ne vágjon a bál négy sarkán erős léceket kell a sodrony alá alkalmazni.

— Tekintetes Avenarius testvérek uraknak. Kivánságára legnagyobb készséggel bizonyítom, hogy évek előtt becses cégtől vásárolt szőlőkarók teljes teljes megelégedésemet elnyerték. Körülbelül 20 év előtt a földbe vertem, azok még ma ott állnak s előreláthatólag még sok éven át használatban lesznek. Teljes tisztelettel *Kahlen Valentin s. k.* Ugyanazt bizonyítja *Kahlen Péter s. k.*

Melyik lapra fizessünk elő?

Az erdélyi részekben ezt a kérdést rég eldöntötte már a nagyközönség s immár több, mint **20 éve** részesíti nagybecsű támogatásában

az „**Ellenzék**“-et,

mely programjához hiven küzd ma is hazánk függetlenségeért és gazdasági felvirágzásáért.

Legutóbbi nagy érdeme az

„**Ellenzék**“-nek,

hogy a hazai ipar és termelés pártolására vonatkozó akciót is ő indította meg s azóta folyton a legnagyobb buzgalommal küzd mellette.

Melyik lapra fizessünk elő?

a válasz tehát nem lehet más, mint

az „**Ellenzék**“-re,

melynek kiadóhivatala szívesen szolgál mutatóványszámmal bárkinek.

Előfizetési ára:

(514.) Egy óra . . . 3 korona
Három óra . . . 8 korona.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4½%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalékkal, nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalékkal és nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfiai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselősegenél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségekötvények

NEPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5½ SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

ÜZLET, FORGALOM.

Hetivásár, márc. 1. Felhozatal gabonából kevés, az irányzat valamivel kellemesebb, takarmánycikkre szilárd. Az állatvásár különösen szarvasmarhára élénk. Takarmány sok. Élelmi cikk szintén. Az árak közepesek. A kereskedők és iparosok forgalma kiélegető.

Gabona métermázsanként: buza 12—13-60 kor., rozs 11-60—12-20 k., tengeri 9-60—9-80 k., zab 10-60—11 k., takarmány-árpa 11—12 k.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Több vidéki érdeklődőnek. A kiállítás minden esetre megnyílik 10-én, a mint ezt lapunk más helyein is láthatja. A hó és fagy nem akadály. A gazdának gép kell, mert itt a tavasz. Jöjjenek fel. Akkorra különben is már jó idő lehet! — Sz. A. urnak. Folyó hó 24-iki levelében kérdeztéről sok jót mi sem írhatunk.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társ szerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

H I R D E T É S E K.

HOTTER F. J. R. Szt.-József gyógyszerháza a sz. Józsefhez Bécs. XII 2., Schönbrunnerstrasse 182.

Hotter-féle Absorbínol

¼ palack firt 6— ¼ palack firt 3.50.
Eltávolít mindennemű kinővést és zsíros testtapadékat, anélkül, hogy a szőrt tönkre tenné. Etősíti a metámadott és gyenge inakat, eltávolít és tönkre tesz minden csomót az izmokon és megóv minden gyulladástól; különösen bevált epebajoknál, csülök-daganatoknál, patahütyköknél, vastag térdnél, csomónál az inakon, vastag bokánál, daganatoknál, ahol ilyenek fellépnek. A térdek remegését megszünteti s meggyógyítja a zuzódásokat.

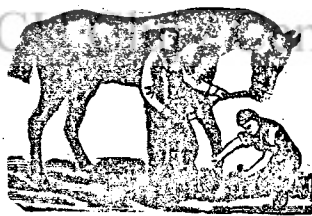
Hotter-féle Agril táppora

lovak és szarvasmarhák számára, 1 csomag 80 kr.
Kitűnő potlek a takarmányhoz az állat ereje és egészségének fenntartására; minden vese-, máj-, hólyag- és idegbajnál alkalmazandó.

Hotter-féle holttetemkenőcs

¼ tégely 2 firt. ¼ tégely 1 firt. 20
Felülmulthatatlan holttetem eltávolítására régi bajoknál is.

HOTTER'S

állatgyógykészítményei

a jelenkor legkitűnőbbjei, melyek számos bizonylat szerint semmi más hasonló szerek által hatásukban el nem értek. Raktárak a gyógyszerházakban és drogériákban.

Főraktár: **Dr. BUDAI EMIL** városi gyógyszerházában Budapest városházánál, **Dr. Egger Leó** és **Egger J. Nádor** gyógyszerházában Budapest, VI. Váci-körút 17. és **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerházában Budapest VI. Király-utca 12. (324.)

Hotter-féle Training-Fluid

1 palack firt 1.20.

Az inakat és izmokat a magas öreg korig állandó erőben és frissen fenntartja, az állatot a bedörzsölések után a legnagyobb fáradalmakra és vontatásra képesíti. A túlerőtetés következményeinél, bénulás, szaggatás és merevedésnél meglepő sikerrel alkalmaztatik.

Hotter I. és II. sz. disznópora

1 kiló firt 1.20.

Legjobb étrendi szer a disznók étvágyának és az azzal járó emésztésnek előmozdítására; kitűnően bevált orbáncznál. A II. számú hasmenésnél alkalmazandó.

Hotter-féle kólíka elleni szer

1 üveg 1 firt 50 kr.

Lovaknál mindennemű kólíka és hügy felakadás, szarvasmarhákban pedig pufadság ellen alkalmazandó.

Elvállalja mindenféle emlősök és madarak élethű kitémését.

Vadászati Tropheak csinos kivitelben és agancsok felszerelését.

Zwörner Sándor
állatkitémő-praeparatoriuma
KOLOZSVÁR, Unió-u. 15.

A kitémött állatoknak nincsen semmiféle veszélyes kigőzölgésük, tehát szobában is tarthatók.

Ujdonság! Madarak kitémése relif-kép alakjában.

Érdeklődők szívesen fogadtatnak.

(486.)

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)

a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

ezelőtt Pfanhauser A.

Jroda: Budapest, V, Balthory-utca 4.

Syár: Budapest, V, Petneházy-utca 6/8.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Jehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Arjegyzékkel, költségmentességgel, utbaigazítással
készséggel szolgátunk.

(546.)

A legjobb és legolcsóbb

Fakonserváló szer

most és marad is a már 20 év óta kipróbált

AVENARIUS-FÉLE SZABADALMAZOTT

CARBOLINEUM

Részletes leírások és utmutatások ingyen és bérmentve.

AVENARIUS R. Carbolineum-gyára
Amstetten.

Iroda: Bécs, III./I. Hauptstrasse. - (499. II.)

François Lajos és Társa

cs. és kir. udvari szállítók, Fülöp Szász Coburg

Gothai herceg Ő Fensége szállítói,

(518.)

pezsgőbörgyárosok,

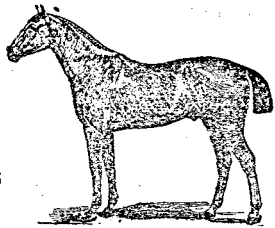
BUDAFOK (Promontor).

Tizenkét elsőrangú kitüntetés.

Pezsgőboraink minden előkelő étterem, kávéház
és csemege üzletben kaphatók.

Kívánatra árlappal és ajánlattal készséggel szolgálunk.

Mégvételre

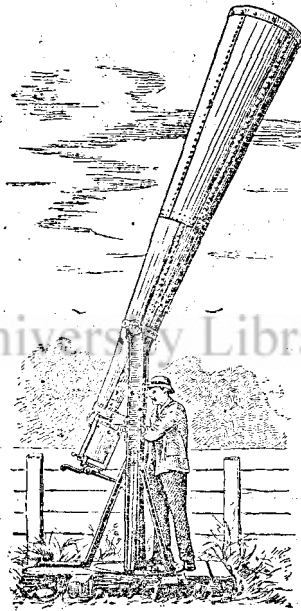
kerestetik

egy pár erős testű gyorsjárású nagyobb dupla
Ponny, valamint egy pár közepnagyságu vérbeli
juckker hintós ló. Ajánlatokat kérem az ár, kor
és szín megjelölésével

Horváth Kálmán

czimére Veszprémbe.

(583)

FEHÉR FERENCZ-féle

„FORGÓ VIHARÁGYUK.”

Magyar, Ausztria és Schweicz területén szabadalm. találmány
jégverés, fagy, kőd és dörkárosodások ellen.A feltaláló ajánlja több rendbeli gyorstüzelő
viharagyuját, melynél a veszély a viharágyura
alkalmazott biztosító készülék által teljesen ki
van zárva A „forgó viharágyuk” minden eddig
üzemben levő viharágyut felülnulnak s hivatottak
azokat versenyképtelenné tenni. Viharágyuim ára
a helybeli vasúthoz szállítva 2.50 frt, csomagolási
díjon kívül a következők:

A) 120 frt, B) 105 frt, C) 90 frt, D) 75 frt.

Kérem a nagyérdemű közönség becses meg-
rendeléseit, tekintettel a tavasszal érkezendő
tömeges megrendelésekre, mielőbb eszközölni szí-
veskedjék. (577.)

Prospektus ingyen és bérmentve.

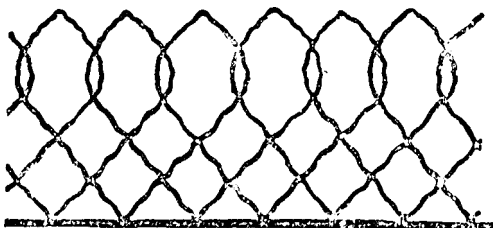
Fehér Ferencz épület és műlakatos
Budapest, VI., Lehel-u. 10

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonat és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek,
erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez
való Gép-sodrony-fonatait, majorsági udvarok fon-
nattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági,
magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó
rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók
gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löher-
rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra
vas-, réz- és cziinszövetek, Kruppa-sodrony szegély-
zetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekeríté-
sére. Különbféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és
sziták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-
törölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve
szolgálók. (339.)

Haszonbérlet.

Nagy-Küküllővármegye volt főispánja:
néhai Sándor László ur. tulajdonát képezett
backamadarasi 418 hold 259 négyszögöl tago-
sított birtok, melyben 22 hold jobbára faj-
szőlőkkel ujonnan beültetett kitünő szőlőterü-
let is van, a hozzátartozó szép lakházzal, gyü-
mölcössel és gazdasági épületekkel együtt

haszonbérbe adó.

Megjegyzem, hogy a nagyhirű és minta-
szőlő terület esetleg külön is haszonbérbe
vehető — és esetleg az egész birtok örökáron
is eladó.Értekezhetni Dr. Sárkány Miklós ügy-
véddel Maros-Vásárhelyt, Szentmiklós-utca 16.
szám alatt. (592.)

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

Budapest

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

mindennemű nyomtat-
vány képes illusztrált kiállítására
számára a legjutányosabb áron vál-
lattatnak és a legközelebbbenkészítetnek el.
Vidéki megrendelések
is pontosan
eszközölletnek.

(415.)

KIS HIRDETÉSEK

Hazafiak! (359.)

Üzletünknek 30 év óta megszerzett jó hírnevét továbbra is fenntartani óhajtjuk. dacára hogy az általános árfelemelés bekövetkezett, üzletünkben még a régi jutányos árban szolid kiszolgálás mellett minden kézmű, rövidárú, vásznak, cipő, kalap és gyermekjáték kapható és iparkodunk a külföldi árukat honi készítménnyel kicserélni. Nagy raktár **zsebro-bőrből**, különleges férfi és női kivágott gombos és magas fűzős cipő árúban.

Monogrammok és himzések a legújabb minták jutányosan előnyomattatnak.

Központi nagy áruház!

KOHN LAJOS ÉS TÁRSA

Kolozsvár, belhid-utca 24. (a m. kir. posta-palota mellett.)

A tavaszi tömeges megrendelések miatt kérem a t. gazdaközönséget, hogy kitűnő fajú fűzfa dugványaimból — tavaszi szállításra — a megrendelést már most megtenni sziveskedjenek, hogy a kívánalmaknak pontosan megfelelhessenek. Áraim ugyanazok maradnak: 1000 drb 30 cm. hosszú dugvány csomagolással itteni vasutállomásra szállítva utánvételes küldéssel. Kaspi fűzből 4 korona. Lambert fűzből 6 korona, Kender fűzből 7 korona, Vágvolgy kincse 5 korona. A nemes kosárfűz termelésnek Magyarország nagy jövője van s az egyébként haszontalan területek — kosárfűzzel telepitve — biztosabb és nagyobb jövedelmet adnak bármely más gazdasági kultúránál. Előjegyzéseket elfogad Szekeres János urad, nemesfűztelep kezelő, Galgóc (563.)

Előlegek mindennemű értékpapírokra (visszafizetés tetszés szerinti részletekben) a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók.

LUKÁCS VILMOS

bank- és váltóüzletében, osztálysorsjáték főelárusítója
BUDAPEST, V., Fürdő-utca 10.

Vidéki megkeresések a leggyorsabban és legjobban leintéztetnek. (564.)

Tyúkszemektől ha biztosan szabadulni akar, 1 K. 20 fillér — bélyegben is — beküldése ellenében **bérmertve** küld 1 üveggel

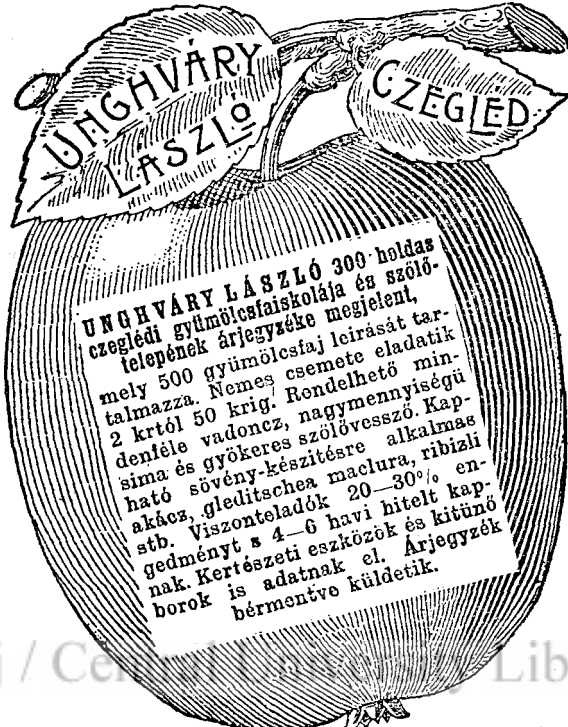
(569.) **Császár Antal, Arad.**

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

40 év óta udvari istállóiban, e nagyobb katonai és polgári istállóiban használatban, nagyobb fáradás előtti és utáni erősítésre, rángatódzásnál az idegek merevségénél stb. A lovakat az idomításnál kiváló tevékenységre képesíti. Valódi csak a fenti védjeggyel, kapható Ausztria-Magyarország összes gyógyszerertáiraiban és drogueriaiban.

Franz Joh. Kwizda cs. és kir. osztr.-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerésznél Korneuburg, Bécs mellett. (328. I.)

UNGHVÁRY LÁSZLÓ 300 holdas czeglédi gyümölcsiskolája és szőlőtelepének árjegyzéke megjelent, mely 500 gyümölcsfaj leírását tartalmazza. Nemes csemesze eladatik 2 krtól 50 krig. Rendelhető mindenféle vadonca, nagymennyiségű szima és gyökere szőlővessző. Kapható sővény-készítésre alkalmas akács, gleditschea maclura, ribizli stb. Viszonteladók 20-30% engedményt s 4-6 havi hitelt kapnak. Kertészeti eszközök és kitűnő borok is adatnak el. Árjegyzék bérmertve küldetik.

(426. I.)

ACETYLEN.

Klemm & Novák Kolozsvárt

zállít oly Acetylen-készülék, mely minden gényeknek megfelel. Ezzel az összes hiányok pótolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezesség vállalatik: **explodálási biztonság, önműködő és gazdaságos gázfejlesztés, utóérhetetlen tiszta és gyors utántöltés, szolid kivitel és egyszerű kezelés.**

Saját szabadalom Európa és Amerika legnevezetesebb államaiban.

Ajánlanak továbbá **Acetylen-berendezések kivitelét, minden nemben és nagyságban.**

(Prospectusok, elismerő levelek, költségvetések ingyen és bérmertve.)

Prima Carbíd minden időben napi áron szállítatik. **Ercznyomdai munkák** minden faja, réz, sárgaréz, cink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után gyorsan és olcsón készítettik.

Az bevezetési szakmában jártas, szolid képviselők kerestetnek.

(549)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

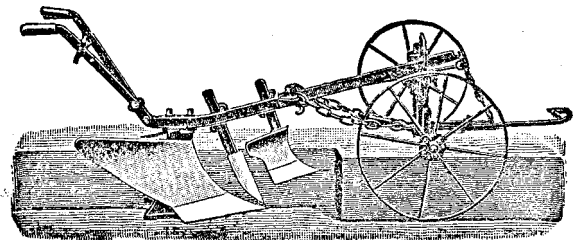
(498.)

az igazgatóság.

Szőlőkaró-eladás.

Kitűnő minőségű hasított, hegyezett és tisztított tölgyfaszőlőkaró 1 méter 80 cm. és 2 méter hosszban bármely állomásra szállítva minden mennyiségben kapható

NEY ARMIN fatereskedőnél KOLOZSVÁRT, Kornis-utca 1. sz.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acél gerendelyllyel, állítható szarvakkal, páncelemezekkel, acélöntvény-eketesttel.

Többvasú ekék, Finom-, szántó-, csukló- és rétboronák, Háromtagú- és egytagú hengerek, Szabadalm. egyetemes-sorvetőgépek.

UMRATH ÉS TÁRSA BUDAPEST,

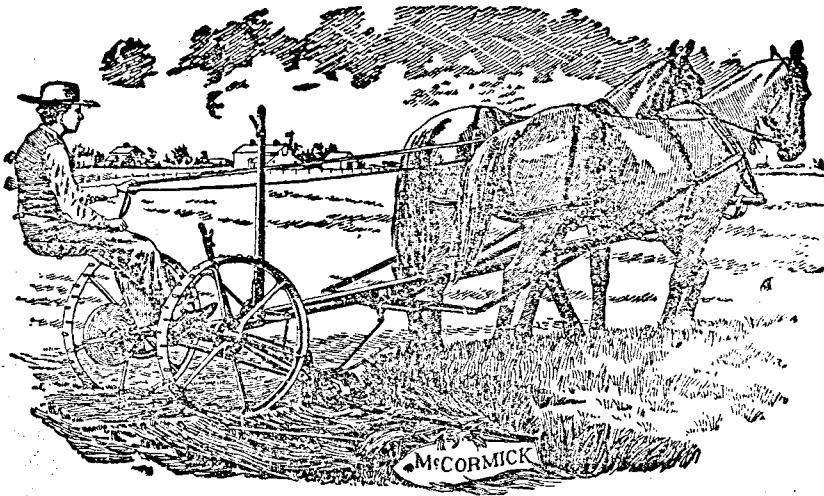
V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 lóerőig. Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

(541. I.)

Mc Cormick Harvesting Machine Company

Chicagói aratógépgyár.

A Grand-Prix-val

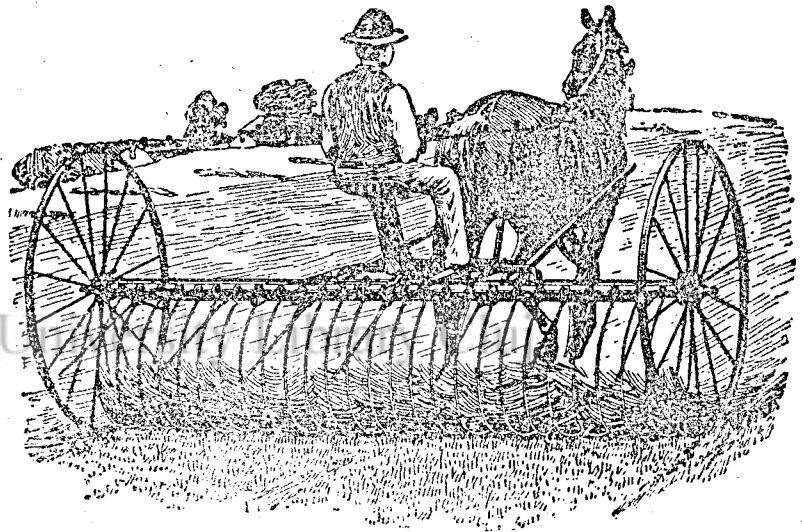
és

arany érmekkel kitüntetve
Párisban az 1900. évi
világkiállításon.

A legnagyobb kitüntetések

aratógépek és kévekötőfonalért.

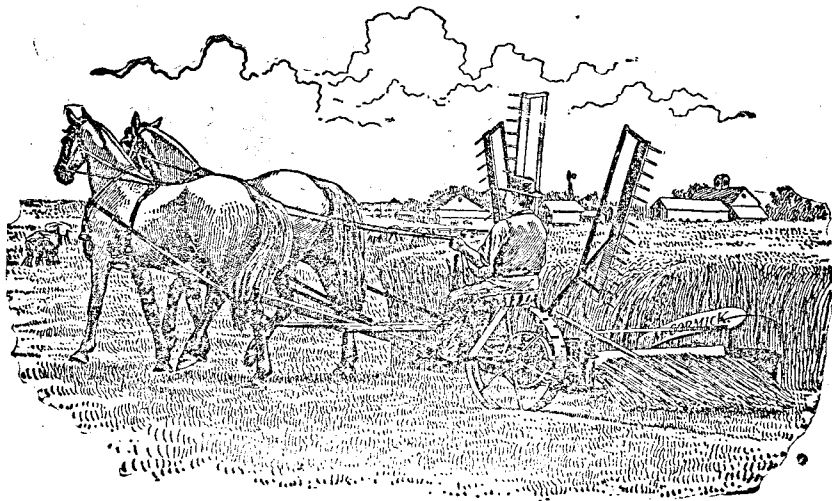
Minden versenyen első.
 Kitünő minőség, bámulatos
 munka.

A kolozsvári gazdasági gépművelésen
 1900-ban diszoklevelet nyert.

Ne rendeljen gépet vagy kévekötő-
 fonalat, mielőtt a

Mc Cormick-féle gépeket
 látta s azok árát megtudta.

Iroda és raktár:

BUDAPEST, V. Váci-út 30. szám.

William J. Stillman

igazgató.

(408)

